Beleids-begroting

2026 - 2029

Gemeente Hengelo

www.hengelo.nl

8

Bijlagen

8.1	Reserves en voorzieningen	220
8.2	Lasten en baten per taakveld	227
8.3	EMU-saldo	229
8.4	Transformatieplan sociaal domein	230
8.5	Vertegenwoordiging verbonden partijen en samenwerkingsverbanden	236
8.6	Meerjarig investeringsoverzicht	241
8.7	Nieuw beleid Zomernota	242
8.8	Tarieven sportaccommodaties	243
8.9	Afkortingen- en begrippenlijst	247
8.10	Verplichte kengetallen	258
8.11	Global Goals	260
8.12	Aanvaarde moties	262

8.1 Reserves en voorzieningen

8.1.1 Mutaties in de reserves

Nr	Reserve	31-12-2025	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2026	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2027	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2028	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2029
101	Algemene reserve	67.867	5	5.237	62.635	5	1.167	61.473	5	695	60.783	5	-	60.788
150	Algemene reserve grondexploitatie	24.104	7.120	1.079	30.145	7.604	1.168	36.581	4.675	784	40.472	1.842	679	41.635
	Algemene reserves	**91.971**	**7.125**	**6.316**	**92.780**	**7.609**	**2.335**	**98.054**	**4.680**	**1.479**	**101.255**	**1.847**	**679**	**102.423**
313	Vereveningsreserve binnenstad	55	-	-	55	-	-	55	-	-	55	-	-	55
320	Reserve dekking kapitaallasten	20.348	2.988	1.051	22.285	-	1.051	21.234	-	1.898	19.336	-	1.898	17.438
327	Reserve vastgoedbedrijf	1.307	-	250	1.057	250	250	1.057	-	250	807	-	250	557
328	Reserve duurzaamheid	385	-	167	218	-	-	218	-	-	218	-	-	218
329	Reserve Duurzaam Veilig	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85
330	Reserve Gebiedsontwikkeling Koninklijke Machinefabriek Stork	10.763	-	759	10.004	-	173	9.831		525	9.306		250	9.056
332	Reserve bodemsanering	3.790	361	1.280	2.871	361	-	3.232	361	-	3.593	361	-	3.954
334	Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij	4.571	-		4.571	-	-	4.571	-	-	4.571	-	-	4.571
335	Reserve TOZO	1.848	-	332	1.516	-	380	1.136	-	380	756	-	-	756
336	Reserve ondernemersfonds	230	-	50	180	-	50	130	-	-	130	-	-	130
337	Reserve vluchtelingen	16.568	4.114	5.934	14.748	-	2.947	11.801	-	2.872	8.929	-	1.209	7.720
350	Reserve onderhoudswerkzaamheden Schouwburg	2.329	359	-	2.688	358	-	3.046	358	-	3.404	208	-	3.612
367	Reserve onderwijshuisvesting	1.436	800	-	2.236	800	-	3.036	400	-	3.436	-	-	3.436
370	Reserve aanjaagbudget talentopgave	3.412	-	1.335	2.077	-	1.190	887	-	860	27	-	-	27
371	Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten	4.008	30	1.032	3.006	-	683	2.323	-	430	1.893	-	29	1.864
374	Reserve compensatiefonds Bomenverordening	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100	-	-	100
	Bestemmingsreserves	**71.235**	**8.652**	**12.190**	**67.697**	**1.769**	**6.724**	**62.742**	**1.119**	**7.215**	**56.646**	**569**	**3.636**	**53.579**
	Totaal reserves	**163.206**	**15.777**	**18.506**	**160.477**	**9.378**	**9.059**	**160.796**	**5.799**	**8.694**	**157.901**	**2.416**	**4.315**	**156.002**

8.1.2 Aard en reden reserves

Algemene reserve
Gevormd vanuit resultaten van algemene middelen zonder directe bestemming, nodig t.b.v. het weerstandsvermogen van de gemeente (o.a. voor calamiteiten).

Algemene reserve grondexploitatie
Buffer ter afdekking van de risico's grondexploitatie. De bedragen zijn gebaseerd op de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2025. Bij de verminderingen zijn de begrote mutaties en de claims (winst- en verliesnemingen) verwerkt.

Vereveningsreserve binnenstad
Middelen ter versterking van de kwaliteit van de binnenstad.

Reserve dekking kapitaallasten
Door de wijziging van de BBV-systematiek, met ingang van 2017, is het niet meer toegestaan om vanuit reserves rechtstreeks een bijdrage te doen om vervolgens over het investeringsbedrag minus bijdrage reserve te gaan afschrijven. De volledige investering moet worden geactiveerd voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Voor de oude 'probleemgevallen' en nieuwe gevallen wordt gebruik gemaakt van de dekkingsreserve kapitaallasten. Het gereserveerde bedrag in deze reserve kan worden gebruikt voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten, die voortvloeien uit de betreffende investeringen.

Op basis van de vastgestelde nota Investerings- en activeringsbeleid gaat de voorkeur bij alle uitbreidings- en vervangingsinvesteringen uit naar het toepassen van de reguliere afschrijvings- en rentesystematiek. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

Reserve vastgoedbedrijf
Bestemd om voor- en nadelige verkoopresultaten op vastgoed te plooien. Daarnaast geeft het jaarlijks financieel rendement en vangt het vermogensrisico op van het gemeentelijk vastgoed.

Reserve duurzaamheid
Om de dekking van (meerjarige) duurzaamheidsopgaven te borgen.

Reserve duurzaam veilig
Bestemd voor verkeersmaatregelen in het kader van mobiliteit, verkeersveiligheid, AVOC's en de Uitvoeringsnota Fietsen.

Reserve Gebiedsontwikkeling Koninklijke Machinefabriek Stork
De bestemmingsreserve voor de Koninklijke Machinefabriek Stork is gevormd voor de ontwikkeling van dit gebied. Samen met Trebbe B.V. gaat de gemeente Hengelo dit gebied ontwikkelen en met deze reserve worden de onrendabele toppen afgedekt.

Reserve bodemsanering
Middelen ter dekking van lasten voor bodemsaneringen.

Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij
Bestemd voor de meerjarige besteding van middelen van het project Aardgasvrije Nijverheid. Het betreft een lang lopende inzet om een hele wijk aardgasvrij te maken.

Reserve TOZO
In 2020 hebben wij voor 17 opdrachtgevende gemeenten de TOZO regeling uitgevoerd. Hiervoor hebben wij bij onze opdrachtgevende gemeenten een vergoeding per aanvraag in rekening gebracht en daarmee zijn wij de verplichting aan gegaan om de gehele uitvoering van deze regeling op ons te nemen.

Reserve ondernemersfonds
Dit ondernemersfonds is ingesteld zodat ondernemers van Hengelo in aanmerking kunnen komen voor ondersteuningsmaatregelen in de vorm van ondernemerskredieten.

Reserve vluchtelingen
De reserve is bedoeld voor eventuele sloop- en herstelwerkzaamheden aan de diverse gebouwen, doorlopende verplichtingen en nog onvoorziene kosten die uit deze reserve worden gedekt.

Reserve onderhoudswerkzaamheden schouwburg
De reserve is bestemd voor het dekken van de lasten van onderhoudswerkzaamheden aan het pand van de Schouwburg aan de Beursstraat 44 in Hengelo.

Reserve onderwijshuisvesting
De reserve is bestemd voor het dekken van incidentele lasten van het Integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs.

Reserve aanjaagbudget talentopgave
De reserve is bedoeld voor het volgende doel: Op basis van de koers en de strategische agenda is het aantrekken, boeien, binden en ontwikkelen van talent een van de belangrijkste strategische opgaven voor Hengelo. Door de veranderende samenstelling van onze bevolking en daarmee afname van de beroepsbevolking is het niet meer vanzelfsprekend dat we de kwaliteit van leven in onze stad en regio op peil kunnen houden bij de huidige bevolkingsomvang. Deze talentopgave, waarmee de hele Hengelose samenleving en dus ook al het gemeentelijke beleid te maken heeft, vraagt om een nieuwe en integrale aanpak waarin onderzoeken, stimuleren, netwerkvorming, samenwerken met kennisinstellingen, culturele en creatieve economie en bedrijfsleven, marketing, promotie en acquisitie de pijlers zijn.

Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten
Via deze reserve kunnen nog niet bestede (restanten van) incidenteel beschikbaar gestelde middelen, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, tijdelijk worden geparkeerd voor omschreven doelen die nog steeds actueel zijn.

Reserve groencompensatie bomenverordening
Egalisatie van baten en lasten bomenverordening.

8.1.3 Mutaties in de voorzieningen

Nr	Voorzieningen	31-12-2025	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2026	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2027	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2028	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2029
503	Voorziening pensioen wethouders	7.753	387	272	7.868	387	272	7.983	387	272	8.098	387	272	8.213
509	Voorziening Spaarverlof	962	-	-	962	-	-	962	-	-	962	-	-	962
536	Voorziening Samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs	114	-	-	114	-	-	114	-	-	114	-	-	114
	Verplichtingen en risico's	**8.829**	**387**	**272**	**8.944**	**387**	**272**	**9.059**	**387**	**272**	**9.174**	**387**	**272**	**9.289**
533	Voorziening onderhoud vastgoed	3.102	1.608	740	3.970	1.608	1.247	4.331	1.608	1.943	3.996	1.608	2.156	3.448
537	Voorziening onderhoud haven	648	51	128	571	51	78	544	51	103	492	51	85	458
	Onderhoudsegalisatie	**3.750**	**1.659**	**868**	**4.541**	**1.659**	**1.325**	**4.875**	**1.659**	**2.046**	**4.488**	**1.659**	**2.241**	**3.906**
508	Voorziening Riolering	2.635	3.913	3.178	3.370	4.515	3.178	4.707	4.828	3.179	6.356	4.934	3.178	8.112
510	Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754
511	Voorziening afval	1.331	-	91	1.240	-	-	1.240	-	-	1.240	-	-	1.240
	Derden beklemde middelen	**5.720**	**3.913**	**3.269**	**6.364**	**4.515**	**3.178**	**7.701**	**4.828**	**3.179**	**9.350**	**4.934**	**3.178**	**11.106**
	Totaal voorzieningen	**18.299**	**5.959**	**4.409**	**19.849**	**6.561**	**4.775**	**21.635**	**6.874**	**5.497**	**23.012**	**6.980**	**5.691**	**24.301**

8.1.4 Aard en reden voorzieningen

Voorziening pensioen wethouders
Te verwachten verplichtingen jegens de pensioenen wethouders, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is.

Voorziening spaarverlof
Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet.

Voorziening samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs
Voorziening voor de bijdragen aan de samenwerking van de schoolbesturen primair onderwijs.

Voorziening onderhoud vastgoed
Ter dekking van groot onderhoud van gebouwen. Aan de voorziening ligt een meerjarig onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening onderhoud Haven
T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van de haven.

Voorziening riolering
Bestemd voor het in stand en op peil houden van het rioolstelsel alsmede egalisatie van de tarieven rioolheffing.

Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid
Ter dekking van grondwaterverontreiniging in centrumgebied.

Voorziening afval
Voorziening die is gevormd vanuit toevallige meevallers taakveld afvalverwerking/-verwijdering ten behoeve van egalisatie van mogelijk toekomstige tegenvallers c.q. tarieven.

8.1.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Taakveld	Reserves (bedragen * 1.000; - = nadeel)	2026	2027	2028	2029
0.10	Toevoeging algemene reserve (rente)	-5	-5	-5	-5
0.10	Toevoeging reserve bodemsanering	-361	-361	-361	-361
0.10	Toevoeging reserve onderhoudswerkzaamheden schouwburg	-359	-359	-359	-209
0.10	Onttrekking reserve dekking kapitaallasten	1.051	1.051	1.898	1.898
TOTAAL		**326**	**326**	**1.173**	**1.323**

8.2 Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	8.056	-	-8.056
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.572	86	-3.487
1 Veiligheid	**11.629**	**86**	**-11.543**
2.1 Verkeer en vervoer	10.843	452	-10.391
2.2 Parkeren	1.457	47	-1.410
2.4 Economische havens en waterwegen	768	734	-35
2.5 Openbaar vervoer	378	-	-378
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**13.447**	**1.233**	**-12.214**
3.1 Economische ontwikkeling	1.222	-	-1.222
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.792	4.036	-756
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	814	500	-314
3.4 Economische promotie	1.205	331	-874
3 Economie	**8.033**	**4.867**	**-3.166**
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	6.517	870	-5.647
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.144	3.529	-3.615
4 Onderwijs	**13.662**	**4.399**	**-9.262**
5.1 Sportbeleid en activering	818	459	-358
5.2 Sportaccommodaties	11.233	5.598	-5.635
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	9.008	1.878	-7.130
5.4 Musea	484	-	-484
5.5 Cultureel erfgoed	607	-	-607
5.6 Media	3.821	78	-3.743
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9.780	114	-9.666
5 Sport, cultuur en recreatie	**35.750**	**8.128**	**-27.623**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	25.363	12.164	-13.199
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	14.786	-	-14.786
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	7.303	-	-7.303
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.616	-	-1.616
6.3 Inkomensregelingen	67.589	53.465	-14.124
6.4 WSW en beschut werk	13.444	-	-13.444
6.5 Arbeidsparticipatie	8.658	341	-8.317
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	4.379	18	-4.360
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	11.968	1.090	-10.878
6.712 Begeleiding (WMO)	333	-	-333
6.713 Dagbesteding (WMO)	87	-	-87
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-221	-	221
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	1.796	-	-1.796
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	20.148	-	-20.148
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-184	-	184
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	796	-	-796
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	19.867	-	-19.867
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.024	-	-1.024
6.791 PGB WMO	558	-	-558
6.792 PGB Jeugd	59	-	-59
6.811 Beschermd wonen (WMO)	850	1.944	1.094
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.453	-	-1.453
6.821 Jeugdbescherming	3.305	-	-3.305
6.822 Jeugdreclassering	502	-	-502
6.91 Coördinatie en beleid WMO	883	-	-883
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.421	-	-1.421
6 Sociaal domein	**207.782**	**69.023**	**-138.759**
7.1 Volksgezondheid	4.456	323	-4.133

Taakveld	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026
7.2 Riolering	10.345	12.811	2.466
7.3 Afval	10.886	13.169	2.283
7.4 Milieubeheer	10.868	3.920	-6.948
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.051	657	-394
7 Volksgezondheid en milieu	**37.606**	**30.879**	**-6.727**
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.936	103	-1.834
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	38.055	41.460	3.406
8.3 Wonen en bouwen	6.562	3.331	-3.231
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**46.553**	**44.894**	**-1.659**
0.1 Bestuur	4.078	-	-4.078
0.2 Burgerzaken	4.049	2.582	-1.467
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.053	1.305	-748
0.4 Overhead	44.687	6.139	-38.548
0.5 Treasury	9.975	12.096	2.120
0.61 OZB woningen	1.315	15.329	14.014
0.62 OZB niet-woningen	140	17.231	17.091
0.63 Parkeerbelasting	128	2.269	2.142
0.64 Belastingen overig	35	390	355
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	224.377	224.377
0.8 Overige baten en lasten	7.464	505	-6.959
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	75	-	-75
0.10 Mutaties reserves	15.777	18.506	2.729
9 Bestuur en ondersteuning	**89.776**	**300.729**	**210.953**
Totaal	**464.238**	**464.238**	**-**

8.3 EMU-saldo

De basis voor het maken van afspraken over de balans tussen inkomsten en uitgaven ligt in de afspraken die in de Europese Unie zijn gemaakt. Deze zijn gericht op het voorkomen van een te grote staatsschuld. Al in 1997 is in het "Stabiliteits- en Groeipact" afgesproken dat begrotingen van overheden in evenwicht moeten zijn en dat in de groei daar naartoe het begrotingstekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen.

Het begrotingstekort (EMU-saldo) voor 2025 is voor Nederland geraamd op -2,6% van het bbp, en voor 2026 gaat het om een tekort van -3%. Een harde norm voor een gemeente is er niet. Wel een referentiewaarde. Dit is het bedrag waar de individuele gemeente aan getoetst kan worden.
Er liggen geen sancties onder deze afspraken. We worden niet beoordeeld op de balans in enig jaar, maar wel op de bijdrage aan het voorkomen van een overheidstekort op langere termijn. Kortom: we mogen (op kasbasis) niet jaar op jaar veel meer uitgeven, dan we binnen krijgen.

Het verloop van het EMU-saldo is als volgt:

			2025	2026	2027	2028	2029
1.		***Mutaties financiële activa***					
1a.	(+)	Financiële vaste activa	5	-22.168	-1.623	-1.651	-1.623
1b.	(+)	Uitzettingen	-36.111	-48.559	-16.692	55	90
1c.	(+)	Liquide middelen	262	-	-802	-198	-
1d.	(+)	Overlopende activa	200	-50	75	-25	100
2.		***Mutaties financiële passiva***					
2a.	(-)	Vaste schuld	-14.445	-47.924	-16.749	-11.768	-10.762
2b.	(-)	Vlottende schuld	300	150	20	18.491	8.021
2c.	(-)	Overlopende passiva	-200	-	-	-	-
3.		***Verwachte boekwinst***					
3a.	(-)	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
		Berekend EMU-saldo	**-21.299**	**-23.003**	**-2.313**	**-8.542**	**1.308**

Emu Saldo referentiewaarde	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Emu-saldo volgens berekening	-21.299	-23.003	-2.313	-8.542	1.308
Emu-saldo (referentiewaarde)	-19.491	-19.491	-19.491	-19.491	-19.491
Emu-saldo blijft onder de referentiewaarde			17.178	10.949	20.799
Emu-saldo overschrijdt de referentiewaarde	-1.808	-3.512			

Investeringen kunnen zorgen voor overschrijding van de norm. Vanaf 2027 blijven we onder de referentiewaarde.

8.4 Transformatieplan sociaal domein

Wij hebben met de gemeenteraad afgesproken in elk P en C product een korte stand van zaken te geven van het transformatieplan. Zo ook in deze Beleidsbegroting, waarbij wij vooruit kijken naar 2026.

Met de uitvoering van het transformatieplan investeren wij in voorzieningen in de wijk en versterken wij de sociale basis. Waar de sociale basis niet volstaat is er (lichte) ondersteuning en traploos op- en afschalen van en naar de basisondersteuning en - waar nodig - naar geïndiceerde maatwerkondersteuning. Daarmee willen wij de hulp en ondersteuning toegankelijker en betaalbaarder maken, zelfs bij toenemende hulpvragen en arbeidsmarktproblemen.

De veranderingen gaan niet ongemerkt voorbij aan inwoners, professionals en ons als gemeente. Het gaat om een omslag in denken en doen, wat betekent dat inwoners meer zelf verantwoordelijk zijn, ondersteund door professionals. Het vraagt een andere rol van de gemeente. Het gaat om een verschuiving van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. De veranderingen zijn daarmee ook niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Het is een meerjarig en gezamenlijk ontwikkelproces.

Wij geven steeds meer concreet uitvoering aan ons beleid en zijn daarme op koers met de invulling van het transformatieplan. Wij houden in 2026 vast aan de geformuleerde veranderopgaven. Hieronder herhalen wij per opgave het doel, geven wij voorbeelden van wat al is gedaan en beschrijven wij wat ons te doen staat voor 2026 (aanvullend op wat al beschreven staat in paragraaf 5.2.6 Sociaal domein). Uitgangspunten van alle opgaven zijn en blijven: normaliseren, preventie, wijkgericht werken en zakelijk partnerschap.

Vooruitblik 2026
Implementatie integrale toegang
Wij organiseren 1 ingang voor alle inwoners met een ondersteuningsvraag. Dit vraagt om het (her)inrichten van: informatie en advies, vraagverheldering, beschikken en casusregie/casus monitoring. Het is een gezamenlijk proces met Wijkracht Hengelo, waar de ingang belegd is. Als gemeente blijven wij regie voeren op de toegang tot geïndiceerde maatwerkondersteuning.

Per 1 januari 2025 was een minimale variant van een integrale toegang gerealiseerd en lagen er afspraken over de overgang van cliënten van latende aanbieders naar Wijkracht Hengelo. Een publiekscampagne informeerde de inwoners over de nieuwe ingang/toegang. In 2025 hebben wij de werkprocessen en samenwerkingsafspraken in afstemming met Wijkracht Hengelo concreet uitgewerkt. Wijkracht Hengelo heeft de wijkentrees conform vastgestelde openingstijden bemenst en de fysieke locaties zijn duurzaam ingericht op verschillende (kwetsbare) doelgroepen. De integrale wijkteams zijn stapsgewijs opgebouwd en verbonden met de gemeentelijke teams. Er ligt een strategisch huisvestingsplan voor de wijkteams.

Daar waar het overgangsjaar met name in het teken stond van de basis op orde krijgen en concretisering van de (samenwerkings)afspraken, gaan wij in 2026 verder doorontwikkelen. Wij vragen van Wijkracht Hengelo dat zij in 2026 een steeds betere aansluiting hebben van de basisondersteuning en de locaties van de wijkentree en wijkteams op de specifieke behoeften in de wijken. Daarbij kunnen zij gebruik maken van de wijkanalyses (zie hieronder).
Ook geven wij in 2026 vorm aan de strategische ontwikkeling van de integrale toegang. Dit is tweeledig. Enerzijds kijken wij samen met Wijkracht Hengelo naar de ontwikkeling van de wijkentree, de wijkteams en onze eigen teams. Dit omvat voor de gemeente bijvoorbeeld de optimalisatie van werkprocessen binnen diverse afdelingen en teams, zoals Ondersteuning en Zorg, Werk en Inkomen, Publieksdienstverlening en het IT Bedrijf. Anderzijds gaat de strategische ontwikkeling van de toegang ook over wetoverstijgende ontwikkelingen in het kader van passende zorginzet (juiste zorg op de juiste plek) en wat dit betekent voor de integrale toegang. Denk aan ontwikkelingen bij de Wet langdurige zorg (Wlz), Zorgverzekeringswet (Zvw), Jeugdwet en ontwikkelingen binnen de geestelijke gezondheidszorg. Dat gaat dus breder dan de afspraken hierover met Wijkracht Hengelo, maar heeft wel effect daarop.

Toekomstbestendige sociale basis
Wij gaan, samen met onze partners in de stad, de sociale basis versterken. De sociale basis bestaat uit voorzieningen die in de wijken aanvullend zijn op wonen, werken, zorg, ondersteuning en recreëren. Wij maken daarbij een onderscheid in persoonlijke sociale basis (mensen doen mee in de maatschappij met ondersteuning van familie,

vrienden, buren), gemeenschappelijke sociale basis (mensen zoeken elkaar op, zetten zich samen voor iets in; van informeel gezelschap naar meer formeel georganiseerd zoals het verenigingsleven) en institutionele sociale basis (ondersteund door georganiseerde, professionele inzet en voorzieningen). De basisondersteuning is een vorm van institutionele sociale basis.

Wij hebben eerste inzichten gekregen over de sociale basis in de wijken, door een aantal wijkanalyses te maken. Deze worden onder andere door Wijkracht Hengelo gebruikt voor het inrichten van de basisondersteuning (passend bij de wijken). Ook hebben wij met de bijeenkomsten 'Gelijkwaardige samenwerking' de afgelopen jaren ingezet op samenwerking in de wijk tussen professionals en inwoners en professionals onderling. En wij hebben de uitvoeringsregeling 'Inwonersfonds leefbare wijken' vastgesteld, een regeling die inwoners helpt hun buurt socialer te maken. Inwoners weten het fonds al goed te vinden. Voorbeelden van aanvragen die zijn toegekend zijn een wandelpad in Beckum en een rouwcafé voor jongeren.

Wij komen in 2026 met onze partners in de sociale basis (dat zijn er meer dan alleen Wijkracht Hengelo) tot een heldere inzet op die sociale basis. Wij maken samen zichtbaarder wat wij willen bereiken, welke stappen gezet moeten worden om dit te bereiken en welke partner daarin een rol heeft. De inzet op sociale basis wordt wijkgericht bepaald, waarbij met wijkanalyses de behoeften per wijk inzichtelijk wordt gemaakt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een voorzieningenscan, dat inzicht moet bieden in (huidig) aanbod van voorzieningen. De wijkanalyses en voorzieningenscan dragen samen bij aan concretiseren van de inzet op de sociale basis (waaronder de basisondersteuning).
Niet alleen gemeente en partners hebben een rol in het versterken van de sociale basis. Ook inwoners dragen bij aan het socialer maken van hun buurt. Om de betrokkenheid van inwoners te vergroten, stellen wij via het Inwonersfonds vanaf 1 maart 2026 opnieuw geld beschikbaar. Voor nieuwe aanvragen en eventuele vervolgaanvragen.

Basisondersteuning
Wanneer inwoners zich niet redden met steun van het eigen netwerk en/ of de sociale basis, kijkt Wijkracht Hengelo of extra ondersteuning nodig is vanuit de basisondersteuning. De basisondersteuning is een algemene voorziening en wordt zoveel mogelijk wijkgericht vormgegeven. Het is bedoeld voor een brede reeks ondersteuningsvragen, eenvoudig of complex, kortdurend of langdurend, groepsgewijs en/of individueel.

De werving van de basisondersteuning heeft de eerste jaren van de uitvoering van het transformatieplan gedomineerd. In september 2024 hebben wij de opdracht voor het 'realiseren en doorontwikkelen van de basisondersteuning' gegund aan Stichting Wijkracht. Zij voeren deze opdracht uit samen met een aantal kernpartners, onder de naam Wijkracht Hengelo.
Het jaar 2025 is een overgangsjaar. Daarbij ligt de focus op zorgcontinuïteit en een dekkend zorglandschap. Zo goed als alle latende aanbieders hebben meegewerkt aan de warme overdracht van inwoners die om een verlenging van hun ondersteuning vroegen. De overdracht heeft geleid tot een aantal bezwaar- en beroepsprodecures.
Na gunning hebben wij samen met Wijkracht Hengelo ook het zakelijk partnerschap verder uitgewerkt. Het vraagt om het formuleren en 'doorleven' van de passende voorwaarden en afspraken, met een gezamenlijk doel, verantwoordelijkheid en grondhouding, erkenning van belangen en een professionele organisatie.

1 januari 2026 markeert het einde van het overgangsjaar, waarin de basisondersteuning is geïmplementeerd. In 2026 zetten wij de volgende stap in de doorontwikkeling van de basisondersteuning. Zo bereiden wij ons, samen met Wijkracht Hengelo, voor op de 'ingroei' van een aantal vormen van welzijn en ondersteuning binnen de basisondersteuning (per 2027). Denk daarbij aan ervaringsdeskundigheid en vrijwilligerswerk. En wij werken samen met Wijkracht Hengelo verder aan een strategische ontwikkelagenda. Onderdeel van de agenda is bijvoorbeeld het versterken van de sociale basis in de wijk (met aandacht voor onder andere eenzaamheid), de transformatie van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat', gerichte sturing op jeugdhulp en implementatie van integrale toegang.
Met het innovatiebudget investeert Wijkracht Hengelo in 2026 in initiatieven die bijdragen aan de transformatie. Voorbeelden hiervan zijn:

- Programmaregie op Jeugd; een programmaregisseur jeugd bewaakt de opgaven voor jeugd over alle wijkteams heen en zorgt voor afstemming met partners in de stad. Dit versterkt de regie op jeugdpreventie en zorgt voor een gerichte aanpak van urgente thema's.
- Verbinding sociale basis en basisondersteuning: een aanjager verbindt signalen uit de basisondersteuning met de sociale basis en versterkt deze waar nodig.
- Technologie; mogelijkheden verkennen hoe technologie helpend kan zijn bij de ondersteuning en zelfredzaamheid van inwoners.

Zakelijk partnerschap is een cruciaal onderdeel van de basisondersteuning. Het betekent dat Wijkracht Hengelo en de gemeente de traditionele 'opdrachtgever-opdrachtnemer verhouding' moeten loslaten en elkaar 'anders moeten vasthouden'. Om hierin te ondersteunen is in het najaar 2025 een partnerschapstraject gestart. Om op verschillende niveaus (operationeel – strategisch – bestuurlijk) het zakelijk partnerschap, en de betekenis daarvan voor het handelen, verder te doorleven. In 2026 zal dit vervolgd worden en blijven wij samen investeren in relatie, communicatie en gezamenlijke leerprocessen.

Het contract van de basisondersteuning geldt voor een periode van maximaal acht jaar (vier jaar met twee opties tot verlenging met twee jaar). Het uitgangspunt is dat wij deze acht jaar volmaken. In 2026, halverwege de eerste contractperiode, dient echter een bewuste keuze gemaakt te worden over het al dan niet verlengen van de overeenkomst. Indien gekozen wordt om niet te verlengen, moet dit tijdig kenbaar worden gemaakt en wordt het traject voor een nieuwe inkoop gestart. Om tot een weloverwogen besluit te komen, wordt in 2026 een zorgvuldig proces ingericht. In dit proces is het van belang dat de keuze met betrekking tot verlenging niet alleen juridisch en financieel, maar ook inhoudelijk en relationeel goed onderbouwd is. Wij zullen de gemeenteraad hierin tijdig meenemen.

Sturen op jeugd(hulp)
Wij geven prioriteit aan het goed organiseren van hulp en ondersteuning aan kinderen en gezinnen met de meest complexe problemen. Wij zetten extra in op de jeugd(hulp) omdat wij zien dat de projecten en pilots van de afgelopen jaren nog onvoldoende geresulteerd hebben in (financiële) beheersbaarheid van de inzet van jeugdhulp.

Met het vaststellen van de Zomernota 2024-2028 is besloten extra in te zetten op jeugd(hulp). De extra inzet richt zich op drie lijnen: omslag in denken en doen, regie op de toegang en versterken van de sociale basis. Deze zijn vertaald in de volgende concrete opgaven:

- Wachtlijstvrij werken team Jeugd en Gezin
- Afspraken over verwijzingen externe verwijzers en samenwerking met basisondersteuning
- Wonen en verblijf (instroom beperken en uitstroom bevorderen)
- Afspraken gecertificeerde instellingen en toekomstscenario kind en gezinsbescherming
- Brede analyse en triage aan de voorkant
- Investeren in sociale basis jongeren
- Onderwijsondersteuningsstructuren.

Wij zien inmiddels dat er geen wachtlijsten meer zijn en de problematiek niet verergert. En dat het investeren in extra gesprekken aan de voorkant, tot andere, goedkopere, maar toch passende inzet van ondersteuning leidt. Dit heeft een positief effect op de kosten.
Om de uitstroom uit wonen en verblijf te bevorderen en de instroom te beperken, hebben wij het werken met toekomstplannen voor jeugd 16+ verder uitgewerkt en hiervoor een app geïmplementeerd. En wij zijn in gesprek met de gecertificeerde instellingen over de inzet van jeugdhulp. Regionaal is - bij OZJT - het coördinatiepunt wonen en verblijf ingericht (voor goedkoopst adequaat alternatief) en zijn indicatoren geformuleerd om gerichter te sturen op ontwikkelingen in het zorglandschap.
Naar aanleiding van een positieve evaluatie van de pilot Jeugdhulpteams (JHT) op zorgintensieve scholen, zijn wij in 2025 een aanbesteding gestart voor de onderwijsondersteuningsarrangementen. Ook hebben wij besloten mee te doen met de Onderwijs Jeugd Arrangementen (OJA) op zorgintensieve scholen in Enschede.
Met Studio15, dat veel publieke aandacht heeft gehad, investeren wij in de sociale basis voor jongeren. Wij laten onderzoek uitvoeren naar de impact van Studio15, om in 2026 te kunnen besluiten over de voortgang.

Ook in 2026 blijven wij op deze opgaven jeugd(hulp) inzetten. Vanuit het team Jeugd en Gezin sturen wij aan de voorkant op passende inzet vanuit de geïndiceerde maatwerkondersteuning, en hebben wij daarover ook het gesprek met de andere verwijzers (zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen). Wij blijven invulling geven aan de toekomstplannen en houden in de gaten of de woonvoorzieningen voor jongvolwassenen passend en toereikend zijn. Wij zetten in op het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming ter verbetering en vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen. Dit doen wij regionaal en samen met de partners in de keten. Ook de afbouw en ombouw van residentiële voorzieningen zoals Jeugdzorg+ en de drie milieuvoorzieningen (voorziening die verblijf, behandeling en school/ werk combineert) blijft regionaal belangrijk. Evenals het terugdringen van wachtlijsten bij jeugdhulpaanbieders.

En samen met het onderwijs en jeugdhulppartners werken wij in 2026 aan een verdere doorontwikkeling van de onderwijszorgarrangementen, gericht op vereenvoudiging, maatwerk en continuïteit van ondersteuning op (zorgintensieve) scholen.

Aan de eerdere investeringen in jeugd(hulp) voegen wij vanaf 2026 een extra investering toe. Om vanuit de toegang en contractmanagement regionaal te kunnen inzetten op het Sturingsplan jeugd en de Prioritaire opgave jeugd. Beide zijn sterk gericht op het terugdringen van wonen en verblijf. Zie ook 5.1.3. Strategische agenda en 5.2.6. Sociaal domein.

Doorontwikkeling monitoring en sturing
De transformatie sociaal domein gaat in de basis over de beweging die wij in gang zetten. Meer sociale basis en basisondersteuning en minder gebruik van maatwerkvoorzieningen. Om die beweging te monitoren, gebruiken wij de volgende kernindicatoren:

- Het gebruik van voorzieningen (aantallen gebruikers van voorzieningen)
- De uitgaven (in relatie tot besparingsopgave)
- De beleidsdoelstellingen (waaronder ervaringen van inwoners met een ondersteuningsvraag).

Wij zijn in 2023 gestart met het definiëren van deze kernindicatoren en het ombouwen van onze data- en informatiehuishouding. En hebben deze daarna in een factsheet samengebracht. Naast de bestaande managementdashboards, zijn de eerste dashboards voor de transformatie ontwikkeld (voor wonen en verblijf en sociale basis). Deze worden nog verder door ontwikkeld. Wij zijn samen met Wijkracht Hengelo bezig de stuurinformatie van beide organisaties op elkaar te laten aansluiten. En in 2025 zijn zowel het Klantbelevingsonderszoek (KBO) voor Werk en inkomen als het Cliëntervaringsonderzoek (CEO) voor Jeugdhulp en Wmo uitgevoerd.

Voor het meten van de transformatie investeren wij in 2026 verder in registratie, dashboards en het ophalen van informatie per doelgroep. Wij gaan kijken hoe wij de de tevredenheidsonderzoeken meer uniform en gemeentebreed kunnen uitvoeren, waarbij ook aan de wettelijke eisen moet worden voldaan. Dit in relatie ook tot de ontwikkeling van de participatiemix (zie paragraaf 5.2.6 Sociaal domein).
Voor de monitoring en sturing van de transformatie zal de informatie over de opdracht basisondersteuning een belangrijke rol spelen. Wij werken samen met Wijkracht Hengelo om deze informatie te kunnen monitoren en te gebruiken. Daarnaast richten wij de PDCA-cyclus in en verantwoorden wij richting de gemeenteraad via de P en C cyclus en factsheets. Ook in relatie tot het gemeentebrede vervolgtraject op de actualisatie doelen en indicatoren.
Met de verwerving van zorg en welzijnsdiensten, de nieuwe afspraken over de basisondersteuning en het aanpassen van de beleidsindicatoren daarop, ontstaat een nieuwe manier van sturen op volume en uitgaven. Dit heeft impact op de wijze van (meerjarig) monitoren. Het meten en verantwoorden van de voortgang op de transformatie zal op onderdelen heringericht moeten worden.

Wij hebben geen factsheet toegevoegd bij deze Beleidsbegroting. Het doel van de begroting is vooruitkijken; met prognoses en streefwaarden. Anders dan bij de Jaarrekening en Beleidsrapportage waarin wij terugkijken. Wij hebben nog onvoldoende informatie om het 'vooruitkijken' en trends in een factsheet te vervatten. Dit komt doordat wij nog geen langere termijn informatie hebben over de transformatie, die is pas net van start gegaan. En wetende dat wij met de gemeenteraad nog verder gaan kijken naar aanpassingen van de doelstellingen en indicatoren, zullen wij op basis daarvan kijken naar een passende factsheet.

Communicatie over de transformatie
Wij helpen met de communicatie de veranderingen goed te laten landen in de organisatie en bij de mensen om wie het gaat. Wij vertellen waarom wij deze veranderingen doen, hoe wij dat aanpakken en wat dat betekent in de praktijk. Dat doen wij voor alle onderdelen van de transformatie. Wij richten ons op drie groepen: inwoners van Hengelo, organisaties die met ons samenwerken in het sociaal domein (zoals aanbieders, onderwijsinstellingen, verenigingen) en medewerkers van de gemeente. Het doel is om deze groepen goed te informeren én in beweging te brengen. Vanaf 2026 is de communicatie over de veranderingen in het sociaal domein onderdeel van de lijnorganisatie binnen de gemeente. Daarnaast heeft Wijkracht Hengelo de taak om inwoners te informeren en activeren om met hulp en ondersteuningsvragen bij hen te komen. Deze communicatie richt zich vooral op positionering, informatie en activering.

Financieel perspectief
Het transformatieplan is enerzijds opgesteld om onze inwoners in de toekomst de juiste ondersteuning te kunnen blijven bieden, maar aan de andere kant ook om een financieel houdbaar sociaal domein te bereiken. Wij kennen namelijk een financiële opgave aan de lastenkant binnen het sociaal domein.
Om uitvoering te kunnen geven aan de gewenste veranderingen, is met het vaststellen van het transformatieplan een incidenteel transformatiebudget beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn structurele investeringen nodig en is aangegeven wat het structurele besparingspotentieel is. Het besparingspotentieel, minus de benodigde investeringen, is met ingang van de Beleidsbegroting 2023-2026 opgevoerd als taakstelling. De oorspronkelijke financiële opgave was daarmee de volgende:

Besparingspotentieel in €	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele besparingen	€ 1.287.750	€ 4.113.500	€ 8.283.500	€ 11.980.000	€ 11.980.000	€ 11.980.000
Structurele investeringen	€ -315.000	€ -3.178.400	€ -4.205.800	€ -5.086.000	€ -5.086.000	€ -5.086.000
Structureel besparingspotentieel	**€ 972.750**	**€ 935.100**	**€ 4.077.700**	**€ 6.894.000**	**€ 6.894.000**	**€ 6.894.000**

Vanaf 2023 hebben wij uitvoering gegeven aan de activiteiten die zijn opgenomen in het transformatieplan. Hiermee hebben wij, zowel inhoudelijk als financieel, grote stappen gezet in de invulling van de taakstelling. De reeds ingevulde besparingen en reeds doorgevoerde investeringen zijn hieronder opgenomen:

Besparingspotentieel in €	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Structurele besparingen	€ 1.287.750	€ 4.113.500	€ 8.021.268	€ 11.717.768	€ 11.717.768	€ 11.717.768
Structurele investeringen	€ -315.000	€ -3.178.400	€ -4.205.800	€ -5.072.369	€ -5.072.369	€ -5.072.369
Structureel besparingspotentieel	**€ 972.750**	**€ 935.100**	**€ 3.815.468**	**€ 6.645.399**	**€ 6.645.399**	**€ 6.645.399**

In de bovenstaande tabel is te zien dat wij een groot gedeelte van de besparingen financieel gezien ingevuld hebben en ook een groot gedeelte van de investeringen gepland staan. Dit hebben wij gerealiseerd door onder andere:

- Voor bijzondere bijstand en minimabeleid hebben wij de afgelopen jaren een overschot gezien op de budgetten, ondanks de inspanningen om het minimabeleid en de regelingen onder de aandacht te brengen bij onze inwoners. Hierop hebben wij de budgetten naar beneden bij kunnen stellen (23-FP-6.5). Daarnaast zien wij dat wij met de inzet vanuit het actieplan bewind resultaat bereiken, naast steeds meer landelijke aandacht voor schuldenproblematiek en de vroegsignalering van schulden. De kwaliteit van bewind is omhoog gegaan en de uitgaven zijn omlaag gegaan, ondermeer door de kosten van bewindvoering te reduceren (24-FP-6.1). Hiermee is de taakstelling op bijzondere bijstand financieel gezien volledig ingevuld, zonder dat dit ten koste is gegaan van de inwoners.
- Wij zetten maximaal in op het instrument loonkostensubsidie, bijvoorbeeld vanuit het project werk eerst. De werkelijke uitgaven voor loonkostensubsidie krijgen wij in jaar T+1 vanuit het Rijk vergoed, via de BUIG-uitkering. In eerste instantie bleven wij hierdoor een voordeelgemeente BUIG (24-FP-6.2). Inmiddels is dit, door bijstelling van het macrobudget voor de BUIG, veranderd. Per saldo zullen wij nu meer uitgaven dan inkomsten hebben. Echter, door maximaal in te blijven zetten op het instrument loonkostensubsidie, kunnen wij het verwachte negatieve resultaat flink drukken (25-FP-6.2).
- Door goed te kijken naar de benodigde zorg en ondersteuning met betrekking tot de Wmo begeleiding en dagbesteding hebben wij een gedeelte van de besparingsopgave kunnen invullen. Daarnaast wordt meer gebruik gemaakt van de voorliggende activiteiten in de Wijkhuyzen in plaats van geïndiceerde dagbesteding (23-FP-6.11). In lijn met de afname van de geïndiceerde dagbesteding, zijn er ook minder uitgaven voor het vervoer hiernaar toe (24-FP-6.5).
- De pilot 'Krachtig oud worden' is geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat de groep deelnemers langer vitaal is en kan daardoor langer zonder/met minder professionele ondersteuning, zelfstandiger, functioneren. Daarmee voldoet het Krachtig Oud Worden aan de transformatiedoelstellingen en draagt het bij aan een vitale toekomst voor de ouderen die dat graag zelf willen. Financieel gezien is er sprake van een positief resultaat, echter is dit kleiner dan vooraf begroot. Door het uitbreiden van de doelgroep wordt er ook ingezet op het verbeteren van de huidige financiële resultaten. Het is hierbij belangrijk om de komende jaren te blijven monitoren hoe deze investeringen en besparingen zich ontwikkelen (24-FP-6.1)
- Wij investeren vanuit het transformatieplan in het Preventieteam jeugd en de BSO+(23-FP-6.1).
- Door het sturen op de plaatsing van jongeren met een Toekomstplan en begeleiding op de locaties Sportlaan Driene en de Korenbloemstraat, zien wij dat wij een aanzienlijke kostenstijging voor wonen en verblijf inclusief begeleiding vanuit zowel Jeugdzorg als Wmo voorkomen (24-FP-6.1).

- Met de keuze voor de lokale inkoop van basisondersteuning zetten wij een belangrijke stap in lijn met onze, inhoudelijke en financiële, ambities vanuit het transformatieplan. In 2024 is de opdracht voor deze basisondersteuning gegund. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd. Het verwachte transformatie-effect (besparingspotentieel) is opgenomen in de opdrachtsom. Met het formele besluit over de gunning van de basisondersteuning, kunnen wij voor een groot gedeelte invulling geven aan het resterende besparingspotentieel vanuit het transformatieplan. Over de daadwerkelijke realisatie van het besparingspotentieel blijven wij zorgvuldig in gesprek met de aanbieder. Daarnaast doen wij (incidenteel) extra investeringen om de transformatie te kunnen bewerkstelligen (25-FP-6.1).
- De ingezette activiteiten vanuit de topprioriteit Jeugd hebben in 2025 geleid tot de eerste positieve effecten, een verdere kostenstijging is voorkomen en hiermee hebben wij het grootste gedeelte van het besparingspotentieel op jeugd kunnen invullen (25-FP-6.1).

Dat maakt de stand van het besparingspotentieel begin 2026 als volgt:

Besparingspotentieel in €	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Structurele besparingen	€ -	€ -	€ 262.232	€ 262.232	€ 262.232	€ 262.232
Structurele investeringen	€ -	€ -	€ -	€ -13.631	€ -13.631	€ -13.631
Structureel besparingspotentieel	**€ -**	**€ -**	**€ 262.232**	**€ 248.601**	**€ 248.601**	**€ 248.601**

Dit betekent dat de openstaande besparingsopgave structureel ca. € 250.000 bedraagt. In de komende P en C documenten houden wij de gemeenteraad, net als voorgaande jaren, op de hoogte van de inhoudelijke en financiële voortgang van het transformatieplan.

8.5 Vertegenwoordiging verbonden partijen en samenwerkingsverbanden

Het vertegenwoordigingsoverzicht is voor zover mogelijk verbeterd naar aanleiding van het onderzoek en de aanbevelingen van de gezamenlijke rekenkamercommissies van de Twentse gemeenten naar de werking van de publieke samenwerking in Twente. Dit heeft geleid tot de volgende aanpassingen:

1. Actualisatie van de bestaande lijst.
2. De lijst is opgedeeld in een lijst voor de verbonden partijen en een lijst overige samenwerkingsverbanden.
3. Voor elk samenwerkingsverband is het doel van de samenwerking toegevoegd.

(Informele) samenwerking is een zeer dynamisch speelveld. Samenwerkingsverbanden en de vertegenwoordiging kunnen wijzigen in de loop van een jaar. Wij zullen daarom niet 100% actueel en compleet kunnen zijn.

Bij het opstellen van de lijst was net bekend, dat Annemieke Traag de opvolger zou worden van Claudio Bruggink. In de lijst is als uitgangspunt een 1 op 1 vervanging bij samenwerkingsverbanden opgenomen. Als Annemieke Traag in functie is kan er nog geschoven worden met de vertegenwoordigingen.
Daarnaast is net bekend dat wethouder Steen per 6 oktober vertrekt als wethouder. Haar naam vindt u vooralsnog wel terug in de overzichten totdat bekend is wie de nieuwe wethouder wordt.

In het overzicht worden de volgende afkortingen gebruikt:

GR	Gemeenschappelijke regeling	Publieke rechtspersoon op grond van de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen
OL	Openbaar lichaam	Gemeenschappelijke regeling met een geleed bestuur (algemeen en dagelijks bestuur)
AB	Algemeen bestuur	Hoogste en besluitvormend orgaan in en publieke rechtspersoon
DB	Dagelijks bestuur	Dagelijks besluit voorbereidend orgaan in de rechtspersoon
BC	Bestuurscommissie	Bestuur van een activiteitendomein binnen een rechtspersoon
PFB	Portefeuillehoudersberaad	(Voor)overlegstructuur van portefeuillehouders t.b.v. inspraak van gemeenten
ALV	Algemene ledenvergadering	Hoogste en besluitvormend orgaan in een vereniging
AVA	Alg. vergadering van aandeelhouders	Hoogste en besluitvormend orgaan in een aandelenvennootschap

8.5.1 Verbonden partijen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Doel samenwerking	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaatsvervanger
Samen Twente	Gezondheidsbevordering regionale taken	GR-OL	Algemeen Bestuur	Annemieke Traag	Sander Schelberg
			Dagelijks Bestuur	Nieuw, te kiezen door AB	
Recreatieschap Twente	Beheer recreatieplassen en recreatieve wandel- en fietsroutenetwerk voor inwoners en toeristen	GR-BVO	Bestuur	Benno Brand (voorzitter)	Marie-José Luttikholt
Veiligheidsregio Twente	(Voorbereiding op) bestrijding van rampen en incidenten	GR-OL	Algemeen Bestuur	Sander Schelberg (vice-voorzitter)	Annemieke Traag
			Dagelijks Bestuur	Sander Schelberg	
SWB Midden Twente	Ondersteuning mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en samenwerking beheer en onderhoud openbare ruimte	GR-OL	Algemeen Bestuur	Gerard Gerrits en Benno Brand	Hanneke Steen en Marie-José Luttikholt
			Dagelijks Bestuur	Gerard Gerrits (voorzitter)	

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Doel samenwerking	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaatsvervanger
Stadsbank Oost- Nederland	Hulpverlening aan mensen met financiële problemen en schulden	GR-OL	Algemeen Bestuur	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
			Dagelijks Bestuur	Benno Brand	
Crematoria Twente	Lijkbezorging met inachtneming van wettelijke voorschriften	GR-OL	Algemeen Bestuur	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
			Dagelijks Bestuur	-	-
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Regionale afstemming en ontwikkeling XL-businesspark A1	GR-OL	Algemeen Bestuur	Gerard Gerrits en Hanneke Steen	andere wethouder/bm
			Dagelijks Bestuur	Gerard Gerrits	
Omgevingsdienst Twente	Gezonde en veilige leefomgeving d.m.v. handhaving wetgeving milieu	GR-OL	Algemeen Bestuur	Sander Schelberg	nog te bepalen
			Dagelijks Bestuur	-	-
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Uitvoering waardering, heffing en invordering lokale belastingen	GR-OL	Algemeen Bestuur	Hanneke Steen	andere wethouder/bm
			Dagelijks Bestuur	Hanneke Steen (plv voorzitter)	-
Samenwerking sociale zaken (Borne, Haaksbergen en Hengelo)	Schaal- en kwaliteitsvoordelen behalen en kwetsbaarheidsbeperking van aangesloten gemeenten op het gebied van sociale zaken	Centrumgemeente regeling	B&W Hengelo	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Samenwerking ICT Hengelo	Schaal- en kwaliteitsvoordelen behalen en kwetsbaarheidsbeperking van aangesloten organisaties op ICT-gebied	Centrumgemeente regeling	B&W Hengelo	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Twente Board	Samenwerking met Onderwijs en Ondernemers om Twente neer te zetten als groene technologische topregio; economische en recreatieve promotie van de regio Twente.	Stichting	Stichtingsbestuur	Actueel: Gerard Gerrits (periodiek wisselend deelnemende gemeenten)	
Twente Milieu N.V.	Gezamenlijke efficiente duurzame afvalinzameling (en onderhoud openbare ruimte)	N.V.	AvA	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
Twence B.V.	Regionale afvalverwerker, energieleverancier en duurzaamheidsbevorderaar	B.V.	AvA	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
BNG Bank N.V.	Financiering publieke sector: laag houden financieringskosten maatschappelijke voorzieningen	N.V.	AvA	Hanneke Steen en Gerard Gerrits	andere wethouder/bm
Enexis Holding N.V.	Ontwikkeling en beheer regionale distributienetwerk energie	N.V.	AvA	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
Warmtenetwerk Hengelo B.V.	Beheerder primaire netwerk warmtenet Hengelo	B.V.	AvA	Gerard Gerrits	nog te bepalen
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	Leverancier warmte warmtenetwerk Hengelo	B.V.	AvA	Gerard Gerrits	nog te bepalen
Zonneveld Boeldershoek	Bevordering energietransitie en lokaal eigenaarschap energiebronnen	B.V.	Bestuur	Gerard Gerrits	nog te bepalen

8.5.2 Overige samenwerkingsverbanden

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Doel samenwerking	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaatsvervanger
BO Sociaal Economische Structuur versterking (BOSS)	Regionaal afstemmingsoverleg ter voorbereiding van de Twente Board	Bestuurlijk overleg	Bestuurlijk overleg	Sander Schelberg (vice voorzitter) e.a. onderwerpgebonden	Cf. vervangingsregeling
ROZ	Schaalvoordelen bij advisering, coaching, opleiding en vragen van ondernemers in deelnemende gemeenten	Onderdeel gemeente Hengelo	Ambtelijk	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Twentse samenwerking Mobiliteit	Regionale krachtenbundeling t.b.v. verbeteren van bereikbaarheid, verduurzamen van vervoer e.a. vervoersvraagstukken.	Vrijwillige coalitie	Bestuurlijk overleg	Hanneke Steen	Gerard Gerrits
Twentse Kracht	Bevorderen bij deelnemers van onderlinge arbeidsmobiliteit, kennisdeling en persoonlijke en professionele ontwikkeling van medewerkers.	Vrijwillige coalitie	Bestuurlijk overleg	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
IT Platform Twente	Kennisbundeling van informatiebeveiliging, informatievoorziening en IT-infrastructuren.	Vrijwillige coalitie	Bestuurlijk overleg	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Twentse samenwerking Milieu, Duurzaamheid & Afval	Afstemming bij het maken van keuzes voor verduurzaming, milieu en afvalinzameling.	Vrijwillige coalitie	Bestuurlijk overleg	Benno Brand en Annemieke Traag	
OZJT/Samen14	Het realiseren van een duurzaam en betaalbaar zorgstelsel voor jeugdhulp en Wmo-zorg in de 14 Twentse gemeenten.	Vrijwillige coalitie	Bestuurlijk overleg	Marie-José Luttikholt en Annemieke Traag	Benno Brand en Sander Schelberg
Havenbedrijf Twente	Het bundelen en professionaliseren van alle havengerelateerde taken, het vervoer over water te bevorderen en innovatie te stimuleren.	Samenwerking Almelo, Enschede, Hengelo, Hof van Twente en Lochem	Bestuurlijk overleg	Gerard Gerrits (voorzitter) en Hanneke Steen	
PHO Arbeidsmarkt		Overleg orgaan	Bestuurlijk overleg	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
BO Sport en bewegen		Overleg orgaan	Bestuurlijk overleg	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Kennispunt Twente	De Twentse samenleving versterken door data, inzicht en kennis te leveren aan bestuurders en beleidsmakers.	Netwerk organisatie	Bestuur	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Eurocities	Belangenbehartiging van steden bij beleidsontwikkeling in Europa.	Netwerk organisatie		Portefeuilleafhankelijk	
Euregio	Samenwerking die drempels voor inwoners en bedrijven in de NL-Duitse grensstreek bij grensoverschrijdend verkeer.	Gemeenschappelijke regeling naar Duits recht	Algemeen Bestuur	Annemieke Traag (B&W) en van den Beukel en Boekhoudt (raad)	Sander Schelberg
			Dagelijks Bestuur	Sander Schelberg	Plv. burgemeester
Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente	Samenwerking tussen gemeenten, politie en OM ter bestrijding van overlast en criminaliteit in de regio.	Overleg orgaan		Sander Schelberg (vice-voorzitter)	nog te bepalen
Veiligheidsdriehoek basisteam Midden Twente	Bevorderen van de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid in Twente.	Overleg orgaan		Sander Schelberg (voorzitter)	Plv. burgemeester
Vereniging van Gemeentelijke Aandeelhouders Noord Nederland (VEGANN)	Gezamenlijke invloed op bestuur en beleid van energiebedrijven, voortkomend uit de verkoop van Essent, nu nog met name Enexis.	Vereniging	Alv	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
Groene en Blauwe Diensten (SGBDO)	Beheer en herstel van waardevolle landschapselementen.	Stichting	Bestuur	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Regionaal Warmtenet Twente (RWT)	Het bevorderen van de energietransitie door het aardgasvrij maken van woningen en bedrijven in het stedelijk gebied van Twente, met als ambitie	Netwerk organisatie	Bestuurlijk overleg	Annemieke Traag	Sander Schelberg

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Doel samenwerking	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaatsvervanger
	100.000 woningen en gebouwen te verduurzamen voor 2030 en bij te dragen aan de energieneutraliteit van de regio in 2050.				
Programmering bedrijventerreinen Twente	Kaders bieden voor en afstemming zoeken bij gemeentelijke plannen voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen.	Samenwerking Prov. Overijssel + 14 Twentse gemeenten	Bestuurlijk overleg	Gerard Gerrits	Hanneke Steen
Cultuurregio Twente	Ontwikkelen van culturele programma's ter bevordering van de culturele sector en behoud van talenten voor de regio.	Overleg orgaan	Bestuurlijk overleg	Marie-José Luttikholt	Benno Brand
Twentse Koers	Versterken van gezondheid van inwoners door samenwerking gericht op voorkomen van ziekte en zorg en waarborgen van een houdbare zorginfrastructuur.	Overlegorgaan	Bestuurlijk overleg	Marie-José Luttikholt	Benno Brand
Wonen en maatschappelijke opvang Twente	Hulp bieden aan dak- en thuislozen om hen in staat te stellen weer zelf te wonen en hun leven in te richten.	Overlegorgaan	Bestuurlijk overleg	Marie-José Luttikholt	Benno Brand
Regionale Energiestrategie Twente (RES)	Afstemming bij het maken van keuzes om de energietransitie in het klimaatakkoord te behalen door in de regio duurzame elektriciteit op te wekken met zon, wind en warmtenet.	Netwerk organisatie	Bestuurlijke stuurgroep	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Regionale Ontwikkelingsstrategie Twente (ROS)	Het realiseren van een toekomstbestendig en aantrekkelijk Twente door middel van een gecontroleerde en duurzame verstedelijking. De strategie richt zich op het versterken van de economische kracht en het behouden van talent door nieuwe woningen en banen te realiseren, en streeft naar een gecoördineerde aanpak tussen de 14 Twentse gemeenten, de provincie en het Rijk.	Netwerk organisatie	Bestuurlijke stuurgroep	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf Twente	Samenwerking van zorg- en strafpartners om complexe problemen van kwetsbare personen integraal en gecoördineerd aan te pakken.	Netwerk organisatie	Bestuurlijke stuurgroep	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Twents Waternet	Samenwerking tussen gemeenten, provincie, water schappen en waterbedrijven met als doel om de afvalwaterketen in Twente te optimaliseren en duurzame waterdiensten te leveren voor inwoners.	Netwerk organisatie	Bestuurlijk Kernteam	Annemieke Traag	Sander Schelberg
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	Dienstverlening aan gemeenten en belangenbehartiging van gemeenten en hun inwoners bij bovenliggende overheden, met name het Rijk en het versterken van de lokale democratie.	Vereniging	Algemene Ledenvergadering	Annemieke Traag	Sander Schelberg
VNG Overijssel	Afstemming om stem van de provincie en Overijsselse gemeenten te laten meewegen in het landelijk VNG-beleid.	(Afdeling van) vereniging	Bestuur	Sander Schelberg (voorzitter)	Plv. burgemeester
G40	Belangenbehartiging middelgrote gemeenten bij hun stedelijke problematiek en belangen door lobby en kennisdeling.	Netwerk organisatie	Algemeen Bestuur	Hanneke Steen	Gerard Gerrits
Burgemeesterskring Twente	Twentse afstemming van breed scala aan onderwerpen binnen gemeenten, van veiligheid tot economische ontwikkeling en recreatie en toerisme.	Netwerk organisatie	Bestuur	Sander Schelberg (voorzitter)	Plv. burgemeester
Twentse Regietafel Asielinstroom (TRA)	Het coördineren en afstemmen van de aanpak van regionale opvang van asielzoekers, het faciliteren van lokale processen en het onderhouden van een regionale samenwerking tussen de gemeenten	Netwerk organisatie	Bestuurlijk overleg	Sander Schelberg	Plv. burgemeester

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Doel samenwerking	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaatsvervanger
	en andere samenwerkingspartners zoals het COA.				
Basisnet (landelijk vervoer gevaarlijke stoffen)	Het afwegen van de belangen van het vervoer van gevaarlijke stoffen en de behoeften aan ruimtelijke ontwikkelingen en veiligheid van inwoners nabij de vervoersinfrastructuur.	Netwerk organisatie	Stuurgroep	Hanneke Steen	Gerard Gerrits
Commissie Regionaal Overleg Twente Airport (CRO TA)	Afweging van de belangen van luchtvaart voor economie, werkgelegenheid en recreatie en belangen van overig betrokkenen bij de luchthaven.	Netwerk organisatie	Bestuurlijk overleg	Hanneke Steen	Gerard Gerrits
Goederencorridor Noord-Oost Europa	Een efficiënt, betrouwbaar en duurzaam netwerk van goederenvervoer creëren tussen de Nederlandse zeehavens en het Europese achterland.	Netwerk organisatie	Bestuurlijk overleg	Hanneke Steen	Gerard Gerrits
Werkplein Twente	Het ondersteunen van werkzoekenden bij het vinden van werk en het bevorderen van een sterke arbeidsmarkt in de regio.	Netwerk organisatie	Bestuurlijk overleg	Benno Brand	Marie-José Luttikholt
Werkgversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)	Het behartigen van de collectieve belangen van de 25 veiligheidsregio's op het gebied van arbeidsvoorwaarden.	Vereniging	Dagelijks bestuur	Sander Schelberg (penningmeester)	

8.6 Meerjarig investeringsoverzicht

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Totaal kredieten	Werkelijke kosten en opbrengsten t/m 2024	Beschikbaar krediet 2025	Beschikbaar krediet 2026	Beschikbaar krediet 2027	Beschikbaar krediet 2028	Beschikbaar krediet 2029
Programma 1. VEILIGHEID							
1.2 Openbare orde en veiligheid	24	-	24	-	-	-	-
Programma 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT							
2.1 Verkeer en vervoer	60.451	12.630	18.865	11.009	10.980	6.578	389
2.2 Parkeren	470	-	60	40	370	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	3.550	2.266	1.284	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	237	25	212	-	-	-	-
Programma 3. ECONOMIE							
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12.892	29.565	-8.054	-2.207	-1.231	-2.031	-3.150
3.4 Economische promotie	195	190	5	-	-	-	-
Programma 4. ONDERWIJS							
4.2 Onderwijshuisvesting	51.850	180	9.870	10.450	10.450	10.450	10.450
Programma 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE							
5.2 Sportaccommodaties	16.894	717	10.165	1.918	1.105	1.426	1.563
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.965	1.654	7.699	615	507	300	189
Programma 6. SOCIAAL DOMEIN							
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.888	117	3.183	10.588	-	-	-
Programma 7. VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID							
7.2 Riolering	14.046	170	7.832	1.946	1.946	1.076	1.076
7.3 Afval	430	175	255	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	11.184	3.065	8.119	-	-	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	55	-	55	-	-	-	-
Programma 8. VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING							
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	18.657	56.278	-1.057	-12.578	-17.674	-6.186	-125
8.3 Wonen en bouwen	7.785	237	844	1.959	750	3.500	495
Programma 9. BESTUUR EN ONDERSTEUNING							
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	9.350	91	3.259	3.000	3.000	-	-
0.4 Overhead	16.646	509	3.410	2.936	3.159	3.997	2.634
0.5 Treasury	908	-	908	-	-	-	-
Totaal	**250.477**	**107.870**	**66.937**	**29.675**	**13.363**	**19.110**	**13.522**

Een aantal kredieten in bovenstaande lijst is nog niet omgezet in specifieke investeringskredieten, maar zijn nog op stelposten investeringen geraamd. Dit zijn investeringen die eerst om nadere besluitvorming in de gemeenteraad vragen middels een afzonderlijk raadsvoorstel/-besluit om een nieuw specifiek krediet beschikbaar te stellen. Op de stelposten investeringen staan nog de volgende (restant)middelen voor:

- Actieplan vitale binnenstad
- Verduurzamen van maatschappelijk vastgoed
- MFA Beckum
- Integraal huisvestingsplan onderwijs

8.7 Nieuw beleid Zomernota

In de Zomernota 2025-2029 is in paragraaf 6.3 het totaaloverzicht nieuw beleid gepresenteerd. Op basis van een aangenomen motie is er in financiële zin nog 1 mutatie als nieuw beleid toegevoegd. Deze beide onderdelen worden in onderstaand totaaloverzicht getoond:

Nummer[1]	Omschrijving nieuw beleid	2026	2027	2028	2029
26-NB-3.1	Cofinanciering Regio Deal (verduurzamen energievoorziening bedrijfslocaties)	-1.600			
26-NB-5.1	Verlenging uitvoeringsregeling broedplaatsen	-100			
26-NB-6.1	Opgave Jeugd (lokaal en regionaal)	-192	-147	-115	-115
26-NB-7.1	Extra ondersteuning grootschalig isoleren	-1.400			
26-NB-7.2	Netcongestie verlichten met batterij systemen				
26-NB-7.3	Subsidie en afname diensten Energie van Hengelo	-605			
26-NB-8.1	Programmaplan talent	b.n.	b.n.	b.n.	
26-NB-9.1	Afschaffen hondenbelasting	-415	-407	-398	-390
26-NB-9.2	Verhogen budget Leren & Ontwikkelen	-200	-300	-400	-500
	Subtotaal nieuw beleid	**-4.512**	**-854**	**-913**	**-1.005**
	Aangenomen motie Zomernota 2025-2029:				
	Motie M18: Richt een tijdelijk Ondernemersfonds 'Lokale Veerkracht' in (€ 100.000 t.l.v. algemene reserve)	b.n.			
	Totaal nieuw beleid	**-4.512**	**-854**	**-913**	**-1.005**

1 - = nadeel; bedragen * € 1.000

8.8 Tarieven sportaccommodaties

Met ingang van 1 januari 2026 gelden de volgende tarieven voor de huur van sportaccommodaties. Deze tarieven zijn vrijgesteld van BTW voor amateursportorganisaties. De bedragen zijn in euro's.

A.	**SPORTVELDEN:**	**2026**
A.1	***Gebruik door sportverenigingen, per kalenderjaar***	
	Sportveld natuurgras (incl. rugbyveld, honk- en softbalveld, boogschieten)	4.242,00
	Trainingsveld natuurgras (niet geschikt voor wedstrijden)	2.118,00
	Cricketveld (2 velden, 4½ maanden, 1½ dag)	674,00
	Beachveld	39,50
	Kunstgras:	
	Voetbal	17.600,00
	Korfbal	2.252,00
	Hockey zand ingestrooid veld	8.883,00
	Hockey waterveld	16.803,00
	Hockey waterveld 100%	31.855,00
	Hybride voetbalveld	12.238,00
	Handbal	7.072,00
A.2	***Gebruik door scholen***	
	Sportveld natuurgras (periode voor- of najaar onder schooltijd)	850,00
	Sportveld kunstgras (periode voor- of najaar onder schooltijd)	2.708,00
A.3	***Incidenteel gebruik, per uur***	
	Sportveld natuurgras voor sportverenigingen of scholen	53,00
	Sportveld kunstgras voor sportverenigingen of scholen	105,00
	Sportveld natuurgras overige gebruikers	105,00
	Sportveld kunstgras overige gebruikers	207,00
	Beachveld	42,00
A.4	**Gebruik door BSO**	
	1/2 kunstgrasveld per dag per jaar (14:00-18:00 uur)	1.572,00
A.5	Jeu de Boules banen, jaargebruik door jeu de boulesvereniging	230,00
B.	**ATLETIEKACCOMMODATIE FANNY BLANKERS KOEN-STADION:**	
B.1	***vergoeding door atletiekvereniging Marathon Pim Mulier per jaar***	28.167,00
B.2	***vergoeding***	
	per wekelijks uur per jaar	1.752,00
	incidenteel gebruik per uur sportvereniging of school	64,00
	incidenteel gebruik per uur andere gebruiker	130,00
	per uur bij een dagdeel van minimaal 4 uur	48,00
B.3	***sportkamer en wedstrijdsecretariaat***	
	bij verhuur FBK-stadion is het gebruik van de sportkamer en het wedstrijdsecretariaat inclusief sportkamer en wedstrijdsecretariaat zijn door sportverenigingen gratis te gebruiken incidenteel en bij apart gebruik van sportkamer en wedstrijdsecretariaat door anderen gelden de volgende tarieven	
	per uur	19,00
	per dagdeel	62,00
C.	**ROEIKADE - JACHTHAVEN:**	
	Voor voorzieningen ten behoeve van de roeisport per kalenderjaar	2.283,00
D	**GYMNASTIEKLOKALEN:**	
D.1	***bij gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale overkoepelende sportorganisatie en door sportbonden***	
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik)	63,00
	per uur	24,00
	per uur sportvereniging korting	16,00

D.2	***bij gebruik door andere gebruikers***	
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik)	101,00
	per uur	31,00
	gymlokaal als evenementruimte bij gebruik volgens voorwaarden per uur	101,00
D.3	***opbergkasten***	
	het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen	27,00
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar	52,00
E.	**SPORTHALLEN EN SPORTZALEN:**	
E.1	***sporthallen***	
	A: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	43,00
	zaterdag en zondag per uur	47,00
	B: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	51,00
	zaterdag en zondag per uur	59,00
	C: het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen	
	kleine opbergkast per sportseizoen/schooljaar	27,00
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar	52,00
E.2	***sportzalen***	
	sportzaal Beckum: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	21,00
	zaterdag en zondag per uur	22,00
	Sportzaal Beckum: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	26,00
	zaterdag en zondag per uur	30,00
	sportzaal Groot Driene: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden	
	maandag tot en met vrijdag per uur	28,00
	zaterdag en zondag per uur	31,00
	Sportzaal Groot Driene: andere gebruikers	
	maandag tot en met vrijdag per uur	34,00
	zaterdag en zondag per uur	39,00
	voor het gebruik van sporthallen en sportzalen door scholen ten behoeve van de lessen lichamelijke opvoeding wordt de vergoeding bepaald op het normbedrag dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld.	
F.	**TWENTEBAD:**	
F.1	**recreatief zwemmen**	
	recreatief zwemmen, los kaartje	6,50
	recreatief zwemmen los kaartje daluren*	6,00
	gezinskaart 4 personen, kind t/m 16 jaar (min 2 kinderen en min 1x 18+)	22,00
	gezinskaart 4 personen, daluren*, kind t/m 16 jaar (min 2 kinderen en min 1x 18+)	20,00
	10 baden kaart recreatief zwemmen	57,00
	bezoekers tot en met 2 jaar	2,00
F.2	***abonnementen***	
	all-in lidmaatschap* (1 persoon)	22,00
	all-in lidmaatschap jeugd* (1 persoon tot en met 17 jaar)	17,50
	all-in lidmaatschap gezin*	44,00
	all-in lidmaatschap 1 persoon + gezinsabonnement recreatief*	33,00
	gezinsabonnement recreatief zwemmen* (jaarabonnement)	23,00
	grote groepen (vanaf 20 personen) - per persoon	5,00
	Studententarief (alleen met geldige collegekaart)	12,50
	*www.twentebad.nl voor voorwaarden	
F.3	***zwemlessen***	
	SuperSpetters per les maandag tot en met vrijdag (incasso)	11,20
	SuperSpetters per les zaterdag of zondag (incasso)	11,80
	SuperSpetterspakket maandag tot en met vrijdag	897,00

	SuperSpetterspakket zaterdag en zondag	943,00
	SuperSpetters Turbo	1.089,00
	inschrijving en startpakket zwemles	29,00
	SuperSpetters examen- en diplomapakket	29,00
	zwemles volwassenen en oudere kinderen per les	13,00
	zwemles op maat, woonachtig in Hengelo	11,20
	zwemles op maat, woonachtig buiten Hengelo	33,60
F.4	***activiteiten***	
	een all-in abonnement geeft onbeperkt toegang tot alle activiteiten	
	50+ Aquafit per les (inclusief consumptie)	7,50
	baby zwemmen per les (1 ouder + kind)	7,00
	aanstaande moeders per les	8,50
F.5	***Uurtarief verhuur bassins (exclusief digitale tijdwaarneming)***	
	A: wedstrijden	
	25 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	85,00
	25 meter wedstrijdbad overige verenigingen	150,00
	50 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	150,00
	50 meter wedstrijdbad overige verenigingen	250,00
	B: trainingen	
	25 meter wedstrijdbad sportverenigingen	75,00
	50 meter wedstrijdbad sportverenigingen	150,00
	50 meter wedstrijdbad per baan:	
	1 baan (mits er ander gebruik is, anders minimale afname van 2 banen)	30,00
	2 banen	55,00
	3 banen	75,00
	4 banen	90,00
	5 banen	105,00
	6 banen	120,00
	7 banen	135,00
	8 banen	150,00
	1 baan - commercieel/overig (mits er ander gebruik is, anders minimale afname van 2 banen)	50,00
	2 banen - commercieel/overig	100,00
	3 banen - commercieel/overig	150,00
	4 banen - commercieel/overig	175,00
	5 banen - commercieel/overig	200,00
	6 banen - commercieel/overig	210,00
	7 banen - commercieel/overig	230,00
	8 banen - commercieel/overig	250,00
	recreatiebad lokale verenigingen	125,00
	recreatiebad overige verenigingen	150,00
	familiebad	75,00
	instructiebad lokale verenigingen	88,00
	instructiebad overige verenigingen	150,00
	recreatiebad:	
	verenigingen	150,00
	recreatief	250,00
F.6	***Ligweide en beachvelden per uur***	
	beachveld abonnementhouders/verenigingen	13,50
	beachveld overig	21,00
	Ligweide voor activiteiten, uitgezonderd zwemmen	13,50
	Ligweide voor activiteiten, inclusief zwemmen	15,00
F.7	***personeelsbegeleiding bij activiteiten***	
	per persoon, per uur exclusief avond- en weekend toeslagen	52,00
F.8	***gebruik door scholen***	
	leerlingen van Hengelose scholen, die in schoolverband gebruik maken van het Twentebad betalen per leerling (bij groepen vanaf 20 deelnemers)	5,00

F.9	***gebruik vergaderruimtes en zorgruimtes***	
	klein tot 12 personen (maatschappelijk / verenigingen)	8,50
	klein tot 12 personen (commercieel)	13,50
	groot tot 30 personen (maatschappelijk / verenigingen)	13,50
	groot tot 30 personen (commercieel)	29,00
	zorgruimte voor 2 personen (maatschappelijk / verenigingen)	10,50
	zorgruimte voor 2 personen (commercieel)	21,00
F.10	***bijzondere gebruiksvoorwaarden en huisregels Twentebad***	
	alle gebruik door middel van verhuur, abonnementen, zwemles, activiteiten recreatie enz. kan slechts indien akkoord wordt gegaan met de actuele gebruiksvoorwaarden en huisregels zoals die vermeld staan op www.twentebad.nl	
	het Protocol Vrolijk&Veilig is tevens van toepassing (www.twentebad.nl)	
F.11	***basisaanbod sport Hengelo Sport***	
	deelnemende basisscholen in Hengelo betalen per kind in de groepen 3-8 voor schooljaar	5,50

8.9 Afkortingen- en begrippenlijst

Afkortingenlijst

A.

AB	Algemeen Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
art.	artikel
ASV	Algemene Subsidieverordening
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene Wet bestuursrecht
AZC	Asielzoekerscentrum

B.

BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
B en W	Burgemeester en Wethouders
BBO	Breed Bestuurlijk Overleg
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit Zelfstandigen
BCF	BTW compensatiefonds
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in Exploitatie
BIK	Beheernota Infrastructurele Kapitaalgoederen
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIS	Basisinfrastructuur
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C.

CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal administratiekantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CMK	Cultuureducatie Met Kwaliteit
CO_2	Koolstofdioxide
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
CDOKE	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grond-, water, en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

D.

DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie Uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst

E.

ECB	Europese Centrale Bank
EV	Eigen Vermogen
EMU	Economische en Monetaire Unie

F.

FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FP	Financieel perspectief
Fte	Full-time equivalent (formatieplaats)

G.

GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GBT	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GGU	Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GI	Gecertificeerde instellingen
GIDS	Gezond in de Stad
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventies
GR	Gemeenschappelijke Regeling
Grex	Grondexploitatie
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Gemeentewet
G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden

H.

HBO	Hoger beroepsonderwijs
HHT	Huishoudelijke hulp toelage
HRM	Human resource management
HO	Huishoudelijke ondersteuning
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HvA	Hervormingsagenda
HvZ	Hart van Zuid

I.

IAB	Investeringsgerichte Aanpak Bedrijventerreinen
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IND	Immigratie en Naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
ISP	Informatie Service Punt
IU	Integratie-uitkering
IZA	Integraal Zorgakkoord

J.

JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JHT	Jeugdhulpteams
JOP	Jongeren Ontmoetingsplek

K.

KCC	Klant Contact Centrum
KHN	Koninklijke Horeca Nederland
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KMS	Koninklijke Machinefabriek Stork

L.

LHBTI	Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse
LKS	Loonkostensubsidie

M.

MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MEV	Macro Economische Verkenningen
MFA	Multi functionele accommodatie
MIP	Meerjarig investeringsplan
MJOP	Meerjarig Onderhoud Plan
MLT	Middellange termijn
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MO	Middelbaar onderwijs
MONT	Münster, Osnabrück en (de steden van) Netwerkstad Twente

MVA Materiële Vaste Activa
MVI Maatschappelijk verantwoord inkopen
MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

N.

NB Nieuw beleid
NEN Nederlandse Norm
NIEGG Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NIP Nationaal Isolatie Programma
NV Naamloze Vennootschap

O.

OAB Onderwijsachterstandenbeleid
OAT Ondergronds Afval Transport
OCW Onderwijs Cultuur en Wetenschap
ODT Omgevingsdienst Twente
OKR Onderwijskansenregeling
OTB Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
OV Openbaar Vervoer
OZB Onroerendezaakbelastingen
OZJT Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente

P.

PAS Programma Aanpak Stikstof
PFAS Poly- en perfluoroalkylstoffen (deze groep chemische stoffen is door mensen gemaakt en komt van nature niet voor in het milieu; PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid)
P en C Planning en Control
PGB Persoonsgebonden budget
PI Prestatie indicator
p.m. Pro memorie (wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitsel bestaat over de kosten)
PMD Plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons
PO Primair onderwijs
POC Percentage of completion (methode) (tussentijdse winst dient genomen te worden conform de POC methode; naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen)
POK Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PvE Programma van eisen
PWR Programma Water en Riolering

R.

RES Regionale Energiestrategie
RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO Ruimtelijke Ordening
ROC Regionaal opleidingscentrum
ROK Realisatieovereenkomst
ROS Ruimtelijke Ontwikkelstrategie
RSIA Regionale Stedelijke Investeringsagenda
RWS Rijkswaterstaat

S.

SA Strategische agenda
SCH Stichting Centrummanagement Hengelo
SD Sociaal Domein
SHE Spoorzone Hengelo Enschede
SIEM Security information and event management (voorziet in real-time analyse en beveiligingswaarschuwingen van de applicaties en het netwerk)
SiSa Single Information, Single Audit
SMART Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden
SO Speciaal onderwijs
SOC Security Operations Center (de computer- en netwerkactiviteiten in een organisatie; log-informatie van applicaties en apparaten in het bedrijfsnetwerk wordt verzameld en onderzocht op afwijkende zaken)
SOK Samenwerkingsovereenkomst
SPUK Specifieke Uitkering
SPV Strategisch Plan Verkeersveiligheid

SROI Social Return On Investment
SVB Sociale Verzekeringsbank
SVN Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWB Sociaal Werkleerbedrijf "Midden Twente"
SZW Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T.

TOZO Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TVW Transitievisie Warmte

U.

UWV Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

V.

VMBO Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Vpb Vennootschapsbelasting
VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO Voortgezet Onderwijs
VRI Verkeersregelinstallatie
VRT Veiligheidsregio Twente
VSO Voortgezet Speciaal Onderwijs
Vsv Voortijdig schoolverlaten
VTH Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV Vreemd vermogen
VVE Voor- en vroegschoolse educatie
VVT Veilig Thuis Twente
VVV Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
VWO Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS Volksgezondheid, welzijn en sport

W.

Wet hof Wet houdbare overheidsfinanciën
WGR Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkb Wet Kwaliteitsborging
Wlz Wet langdurige zorg
Wmo Wet maatschappelijke ondersteuning
WO Wetenschappelijk Onderwijs
Woo Wet open overheid
WOZ Wet waardering onroerende zaken
Wsw Wet sociale werkvoorziening
WSW Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Z.

ZB Zomerbrief
ZN Zomernota
Zzp Zelfstandige zonder personeel

Begrippenlijst

Activa (vaste)	Bezittingen (van objecten) die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, ICT-investeringen). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De jaarlijkse waardevermindering op een investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt.
Algemene dekkingsmiddelen	Inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden.
Areaalbudgetten	Dit zijn de noodzakelijke extra bedragen die samenhangen met de groei van de stad, zoals het onderhoud van het toegenomen openbare gebied.
Algemene uitkering	Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.
Algemene reserve	Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.
Basisvoorzieningen	Voorzieningen, die voor onze inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van ons nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn altijd voorliggend, dan wel aanvullend.
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	Beschrijft de regels waaraan onder andere de Begroting en Jaarstukken van een provincie of gemeente aan moet voldoen.
Baten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming (met een bepaald doel) heeft gegeven.
Bestuurlijk belang	Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd en/of zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
Boekwaarde	De afnemende waarde van een investering.
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.
Balans	Een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens inclusief maatschappelijke effecten de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.
Beleidsintensiveringen	Verhogingen van uitgaven en/of verlagingen van ontvangsten ten opzichte van de begroting en/of de meerjarencijfers.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.

BTW compensatiefonds	Als gemeenten en provincies diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover BTW. In tegenstelling tot bedrijven kunnen zij die BTW niet (geheel) terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Sinds 2003 kunnen gemeenten en provincies met het BTW compensatiefonds toch de BTW terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed (overheids)werk.
Budgettair neutrale mutatie	Een financiële mutatie (begroot of werkelijk) die het saldo van de begroting of de jaarrekening niet beïnvloedt.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders van een onderneming. Vaak is dit een deel van de winst dat wordt uitgekeerd.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde effecten zijn gerealiseerd.
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Economische categorie	De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.
Efficiency	Zie doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen).
Effectiviteit	Zie doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
EMU saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis volgens Europese voorschriften en geldt voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Exploitatielasten	Alle jaarlijkse kosten van o.a. kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting of jaarrekening. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rente-kosten, onderhoudskosten, etc.
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financiële vaste activa	Activa die een financiële waarde vertegenwoordigen of een bezit. Te denken valt aan verstrekte geldleningen en deelnemingen in de vorm van aandelen.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van uitgaven te betalen. Behalve van eigen financieringsmiddelen (bijvoorbeeld reserves) worden ook financieringsmiddelen van anderen gebruikt, zoals opgenomen geldleningen.
Financieel belang	Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf 6.2.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Financieringsfunctie	Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gebonden lokale heffingen	Deze heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Hiervoor geldt in principe het uitgangspunt dat ze kostendekkend zijn.
Gemeenschappelijke regelingen	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgericht.
Grondexploitatie	Een grondexploitatie bevat een berekening van de kosten en opbrengsten van een gemeentelijk grondontwikkelingsplan.
Grondexploitatiecomplex	Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.
Grondexploitatiebegroting	De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met veelal een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).
Gemeentefonds	Een uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden voor medebewindstaken of eigen beleid.
Immateriële vaste activa	Vaste activa waar geen fysieke bezittingen tegenover staan, zoals kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief, bijdrage aan activa in eigendom van derden.
Incidentele weerstandscapaciteit	Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de begrotingsprogramma’s.
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan de verschillende taakvelden en (begrotings)programma's toegerekend.
Investeren	Het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt (definitie BBV).
Investeringen met economisch nut	Investeringen die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Activa met alleen een maatschappelijk nut kunnen niet verhandeld worden of genereren geen middelen. Het gaat uitsluitend om investeringen in de openbare ruimte, zoals (water)wegen, viaducten, geluidswallen, parken, openbare verlichting.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen voor de komende jaren.
Jaarrekening	Is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop.
Jaarstukken	Is de totale verantwoording die over een boekjaar wordt afgelegd en bestaat uit een Jaarverslag, een Jaarrekening en overige informatie.
Jaarverslag	Het Jaarverslag is de tegenhanger van de Beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen jaar. Het Jaarverslag is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaalgoederen	Zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken, zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Kapitaallasten	Investeringen in vaste activa (zoals de aanschaf van een gebouw) leiden tot afschrijvingen en rentekosten. Samen vormen de afschrijvingen en de rentekosten de kapitaallasten. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het eigen of geleende geld dat bestemd wordt om de investering te financieren.
Kasstroomverwachtingen	De planning van toekomstige betalingen en ontvangsten.
Lasten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Lokale heffingen	Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.
Maatwerkvoorzieningen	Voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Het gaat dan om collectieve en individuele (maatwerk) voorzieningen waarvan wij als gemeente vinden dat wij er toestemming voor moeten verlenen, omdat het specialistische zorg is of omdat het een hele dure zorgvorm is.
Materiële vaste activa	Investeringen met een meerjarig nut.
Meerjarig investeringsplan (MIP)	De planning van de investeringen voor de komende jaren wordt inzichtelijk gemaakt.
Meerjarenramingen	Een prognose voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten baten en lasten alsmede mutaties in reserves.
Netto schuldquote	Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.
Ongebonden lokale heffingen	Deze heffingen zijn algemene dekkingsmiddelen (o.a. OZB en hondenbelasting), omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de prestaties (bijvoorbeeld leidinggeven, administratie of huisvesting).
Overheadkosten	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Overzicht van baten en lasten	Overzicht in de begroting of jaarrekening waarin totalen van baten en lasten alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma's worden weergegeven.
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting (of jaarrekening) op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de Beleidsbegroting als het Jaarverslag.
Planning- en control-cyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken van beleid (inclusief maatschappelijke effecten) en budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.

Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente.
Programma	Een samenhangende verzameling van beleidsterreinen, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.
Rechtmatigheid	Het voldoen aan relevante wet- en regelgeving.
Reserve	Een reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).
Risico	De kans op optreden van een gebeurtenis met negatieve gevolgen voor de gemeente Hengelo.
Risicomanagement	Het beheren van risico's, waarbij de risico's in kaart worden gebracht, zodat de juiste beheersmaatregel kan worden genomen of er bewust voor kan worden gekozen het risico te accepteren.
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Specifieke dekkingsmiddelen	Inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Het is een systeem dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het (begrotings)jaar waarop zij betrekking hebben.
STOMP-principe	Principe met aflopende (voorkeurs)volgorde: Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Mobiliteit, Privéauto. Met het STOMP-ordeningsprincipe wordt meer prioriteit gegeven aan meer duurzame vormen van mobiliteit en minder prioriteit aan minder duurzame mobiliteitsvormen (zoals de auto). Zo zorgen we voor bereikbare en leefbare gebieden.
Structurele exploitatieruimte	Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.
Taakveld	Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
VerSaaSing	"VerSaaSing" is een samentrekking van "veranderen" en "SaaS". Het verwijst naar de overgang van software die lokaal op computers wordt geïnstalleerd, naar software die als een service (Software as a Service of SaaS) via het internet wordt aangeboden. In plaats van het aankopen en beheren van softwarelicenties, betaalt een gebruiker nu voor het gebruik van de software via een abonnement of andere abonnementsvorm.
Vervangingsinvesteringen	Investeringen die dienen ter vervanging van bestaande voorzieningen die technisch en/of economisch aan vervanging toe zijn. Vervanging vindt plaats uit het oogpunt van instandhouding van het bestaande voorzieningenniveau binnen de gemeente. Het doen van vervangingsinvesteringen behoort daarmee tot de reguliere bedrijfs- en taakuitvoering van de gemeente.

Vlottende activa	Investeringen die normaliter binnen een jaar weer in geld worden omgezet, zoals voorraden (bijv. grond- en hulpstoffen), vorderingen, kas- en banksaldi.
Voorziening	Een voorziening is een reservering voor toekomstige uitgaven die voortvloeit uit een gebeurtenis in het verleden. Aan voorzieningen zijn specifieke BBV-voorschriften gebonden.
Wadi	Een voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren. Meestal is een wadi beplant met gras of biezen. Een wadi helpt verdroging van de bodem tegen te gaan, vormt een buffer bij overvloedige regenval.
Weerstandscapaciteit	De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan de algemene reserve 'sec', de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien incidenteel. Zie ook paragraaf 6.2 over weerstandsvermogen en risicobeheersing. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat o.a. uit de algemene reserve 'sec', de begrotingspost onvoorzien incidenteel. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de onbenutte deel van de belastingcapaciteit. Het is een politieke afweging om te bepalen welke delen van de incidentele en structurele componenten men tot de weerstandscapaciteit wil rekenen.
Weerstandsvermogen	Is de relatie die gelegd wordt tussen de financieel gekwantificeerde risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen die de gemeente beschikbaar heeft om de risico's financieel af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

8.10 Verplichte kengetallen

Met ingang van de Beleidsbegroting 2022-2025 hebben we de verplichte kengetallen van de landelijke website 'waarstaatjegemeente' toegevoegd aan de bijlagen in de Beleidsbegroting in plaats van in het programmaplan (begrotingsprogramma's). We vinden onze eigen geformuleerde gemeentelijke doelen en beleidsindicatoren in de beleidsprogramma's van grotere waarde.

Alle gegevens uit onderstaande tabellen komen van de website waarstaatjegemeente.nl, behalve de eerste 5 verplichte kengetallen van programma 9. Deze 5 kengetallen worden door de interne organisatie berekend.

1. Veiligheid

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Verwijzingen naar Halt *(per 1.000 inwoners in de leeftijd 12-17 jaar)*	9 (2024)	7 (2023)	9 (2024)
Winkeldiefstallen *(aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners)*	2,4 (2024)	2,2 (2023)	2,4 (2024)
Geweldsmisdrijven *(aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners)*	4,6 (2024)	3,6 (2023)	4,6 (2024)
Diefstallen uit woning *(aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners)*	1,3 (2024)	1,2 (2023)	1,3 (2024)
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte *(aantal per 1.000 inwoners)*	5,9	5,4 (2023)	4,9 (2024)

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit taakveld heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

3. Economie

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Het aantal vestigingen van bedrijven *(per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar)*	n.n.b.	166 (2023)	166 (2023)
Functiemenging *(de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)*	n.n.b.	57,1% (2023)	57,1% (2023)

4. Onderwijs

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omvang absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) *(per 1.000 leerlingen)*	n.n.b.	1,1 (2023)	1,1 (2023)
Omvang relatief verzuim (wel ingeschreven, maar ongeoorloofd aanwezig) *(per 1.000 leerlingen)*	n.n.b.	17,7 (2023)	18 (2023)
Aantal vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie *(percentage van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar)*	n.n.b.	2,7% (2023)	2,8% (2024)

5. Sport, cultuur & recreatie

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Percentage niet sporters *(t.o.v. het totaal aantal inwoners)*	n.n.b.	49,6% (2022)	41,5% (2024)

6. Sociaal domein

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Aantal banen *(per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)*	n.n.b.	977,6 (2023)	977,6 (2023)
Het percentage jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter *(t.o.v. het totaal aantal jongeren tussen de 12-21 jaar)*	1% (2023)	1% (2022)	1% (2023)
Het aantal kinderen in uitkeringsgezinnen *(percentage kinderen tot 18 jaar)*	5% (2023)	6% (2022)	5% (2023)
Netto arbeidsparticipatie *(percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)*	72,5% (2024)	73,2% (2023)	72,5% (2024)
Aantal werkloze jongeren *(percentage werkeloze jongeren 16-22 jaar)*	3% (2023)	2% (2022)	3% (2023)
Personen met een bijstandsuitkering *(per 10.000 inwoners)*	421 (2024)	424,3 (2023)	421,2 (2024)
Personen met een lopend re-integratietraject *(per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)*	n.n.b.	148,9 (2023)	155,0 (2024)
Aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp *(percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)*	12,80%	14,5% (2023)	14,1% (2024)
Aantal jongeren met een beschermingsmaatregel *(percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)*	2%	2% (2023)	1,8% (2024)
Aantal jongeren met een reclasseringsmaatregel *(percentage jongeren 12-22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel t.o.v. alle jongeren 12-22 jaar)*	0,5% (2023)	0,6% (2023)	0,6% (2024)
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo *(per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep)*	820	900 (2023)	890 (2024)

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omvang huishoudelijk restafval *(kg/inwoner)*	n.n.b.	65,9 (2023)	65 (2023)
Hernieuwbare elektriciteit *(aandeel nieuwe energie als percentage van het totale energieverbruik in de gemeente)*	n.n.b.	64% (2022)	64,3% (2022)

8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Nieuw gebouwde woningen *(per 1.000 woningen)*	7,4	10,4 (2023)	10,4 (2023)
Demografische druk (de *som van het aantal personen van 0-20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar)*	68,60%	68,6% (2024)	68,7% (2025)

9. Bestuur en ondersteuning

Omschrijving kengetal	Werkelijk 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Formatie *(fte per 1.000 inwoners)*	10,10	10,12	9,70
Bezetting *(fte per 1.000 inwoners)*	10,01	9,49	9,70
Apparaatskosten *(kosten per inwoner)*	1032,20	961,62	1015,31
Overhead *(percentage van de totale lasten)*	7,84%	8,57%	8,30%
Externe inhuur (percentage van totale loonsom + kosten externen)	16,99%	8,44%	7,19%
Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	€ 306 (2024)	€ 306 (2024)	€ 306 (2024)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 935 (2024)	€ 935 (2024)	€ 960 (2025)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 972 (2024)	€ 972 (2024)	€ 996 (2025)

8.11 Global Goals

Bijgaand overzicht geeft een visuele indruk van de Global Goals waarop per begrotingsprogramma de grootste focus ligt. Het is daarbij belangrijk om de kanttekening te plaatsen dat elk programma in meer of mindere mate een bijdrage levert aan elk van de doelen en dat dit overzicht geen kwantitatieve meting betreft. Het overzicht biedt inzicht in de belangrijkste aandachtsgebieden die elk programma heeft en hoe die verdeeld zijn. Ook wordt duidelijk op welke Global Goals juist in meerdere programma's de focus ligt.

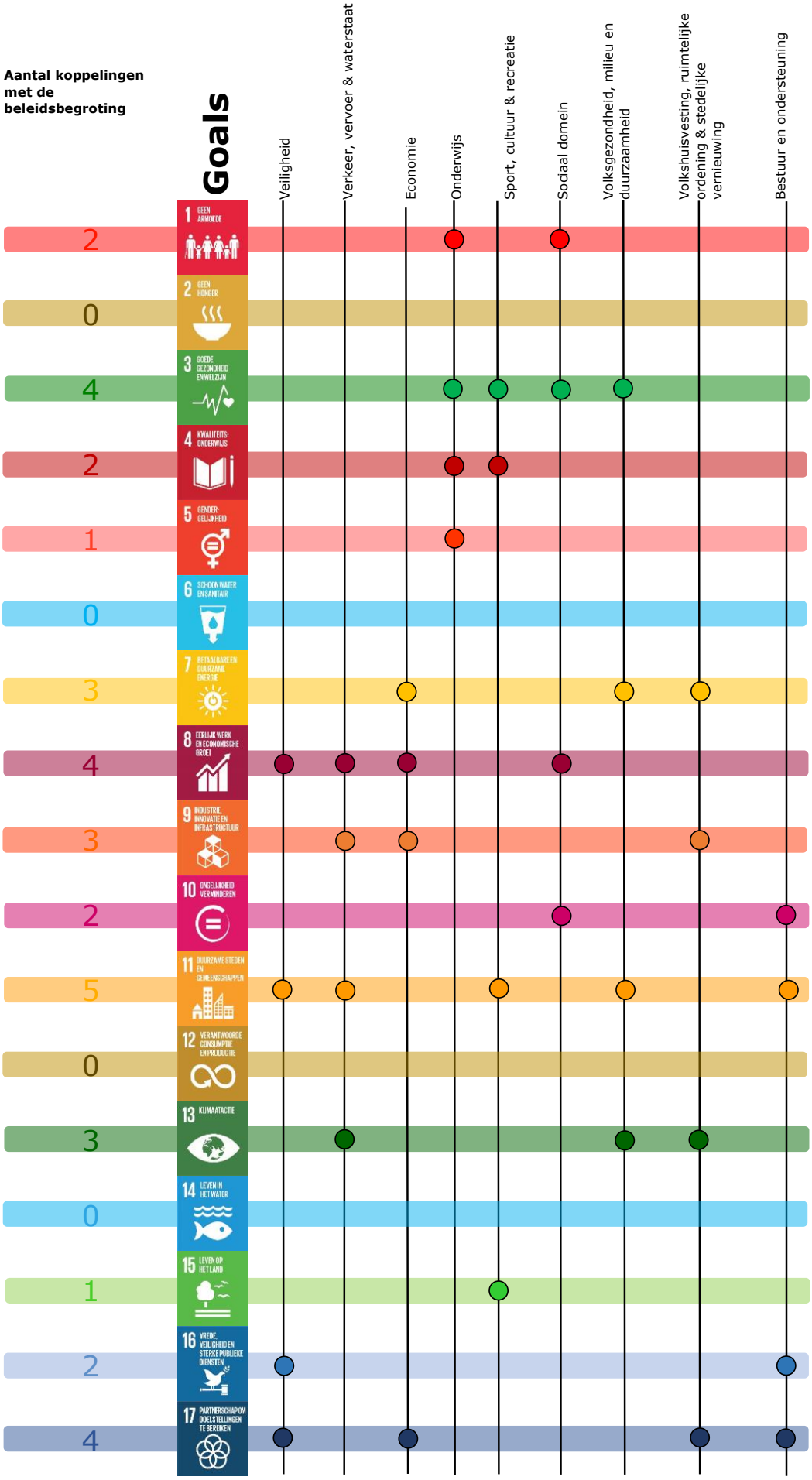
Aantal koppelingen met de beleidsbegroting
Goals
Veiligheid
Verkeer, vervoer & waterstaat
Economie
Onderwijs
Sport, cultuur & recreatie
Sociaal domein
Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening & stedelijke vernieuwing
Bestuur en ondersteuning
1 GEEN ARMOEDE
2 GEEN HONGER
3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN
4 KWALITEITS-ONDERWIJS
5 GENDER-GELIJKHEID
6 SCHOON WATER EN SANITAIR
7 BETAALBARE EN DUURZAME ENERGIE
8 EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEI
9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR
10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN
11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN
12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE
13 KLIMAATACTIE
14 LEVEN IN HET WATER
15 LEVEN OP HET LAND
16 VREDE, VEILIGHEID EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN
17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN
2
0
4
2
1
0
3
4
3
2
5
0
3
0
1
2
4

8.12 Aanvaarde moties

Aanvaard

Motie Buddy Bankjes voor basisscholen helpen bij het signaleren van eenzaamheid

De gemeenteraad in vergadering bijeen op woensdag 12 november 2025

Constaterende dat:

- Buddy bankjes tijdens de ideeënmarkt in 2024 als idee is ingebracht door inwoners van Hengelo;
- Er op dit moment 3 buddy bankjes zijn geplaatst bij IKC Berflo;
- De leerlingen van IKC Berflo veel gebruik maken van de bankjes;
- Het personeel van IKC Berflo tijdens hun pleinwacht daarvan gebruik maken door met hen te praten;
- Bovenstaande twee punten volgden uit een gesprek met de directie van IKC Berflo;
- Buddy bankjes kunnen helpen bij het signaleren van eenzaamheid (o.a. door pesten) voor jong en oud;
- Buddy bankjes inclusie en samenspelen kunnen bevorderen en dat daardoor leerlingen meer gelijke kansen krijgen;
- De kosten per buddybank 920 euro exclusief BTW en de bankjes vanuit een sociale werkplaats geproduceerd worden. Dit is inclusief gravering, eigen kleurstelling en plaatsing op het schoolplein;
- Dat er 24 basisscholen zijn in Hengelo inclusief IKC Berflo.

Overwegende dat:

- Het idee van Buddy Bankjes door vrijwel elke fractie werd gesteund als motie Samen spelen door buddy bankjes; (https://www.hengelo.nl/ris-document?zaakid=b812b07b-8fac-ef11-a934-00505695c8d2&documentid=TPDZAAK-912-592-618)
- De basisscholen in Hengelo vrijwillig zelf een buddy bank kunnen aanvragen bij de gemeente en dat de gemeente deze zal plaatsen op het schoolplein van de vragende basisschool;
- Tenminste 1 buddy bankje voor elke basisschool in Hengelo kan helpen bij het signaleren van eenzaamheid of behoefte aan hulp van een leerling;
- Buddy bankjes een concreet voorbeeld is om uitsluiten, eenzaamheid en pesten bespreekbaar te maken en te voorkomen. Buddy bankjes zijn hierbij niet het doel, het doel is uitsluiten en pesten bespreekbaar te maken;
- De aanvraag van een buddy bankje door een basisschool als aanleiding gebruikt kan worden om met basisscholen te kijken naar de aanpak van eenzaamheid en te kijken wat scholen nog meer nodig hebben;
- De incidentele kosten voor een buddy bankje bij elke basisschool dan uitkomt op 25.605 euro (920 euro exclusief BTW vermenigvuldigd met 23 (basisscholen) en met 21% BTW;
- Inclusief uren voor ambtelijke ondersteuning het totaalbedrag dan uitkomt op 30.000 euro;
- Dit bedrag beschikbaar gesteld kan worden uit de Algemene Reserve en dit verwerkt wordt in de eerste verzamelwijziging.

Verzoekt het college:

- Om 30.000 euro uit de algemene reserve te bestemmen voor een subsidie voor onze basisscholen in Hengelo zodat zij een buddy bank kunnen aanvragen indien zij dat willen en dit verwerken in de eerste verzamelwijziging;
- om de basisscholen te informeren dat zij een buddy bank kunnen aanvragen;
- dat wanneer een aanvraag is ingediend en goedgekeurd de basisschool te ondersteunen in het vervolgende proces en de buddy bank te plaatsen.
- het onderwerp uitsluiten en pesten met onze basisscholen bespreekbaar te maken en aan hen te vragen of, en zo ja wat, onze basisscholen nodig hebben hierin
- het effect van buddybankjes in 2028 te evalueren

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekend door: Remko Lulof - D66 Hengelo
Seviye van Wier-Koca - Lokaal Hengelo Anders
Han Daals - Burgerbelangen

ANDERS! LOKAAL HENGELO

Aanvaard

Motie: Geen gezeik, gewoon een toilet in Hengelo

Hier vindt u Nette Toilette

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen woensdag op 12/11/2025 , gehoord de beraadslaging over de begroting:

Constaterende dat:

- Veel inwoners en bezoekers in de openbare ruimte afhankelijk zijn van **toegankelijke toiletvoorzieningen**.
- In omliggende gemeenten als Dinkelland, Oldenzaal, Tubbergen, en recentelijk **Enschede**, al succesvol wordt gewerkt met het initiatief **"Die Nette Toilette"**, waarbij ondernemers hun toiletten openstellen voor publiek.
- Deze aanpak laagdrempelig is, geen grote investeringen vereist en direct bijdraagt aan de **gastvrijheid**, verblijfskwaliteit en sociale toegankelijkheid van Hengelo·
- De **HogeNood-app** al wordt gebruikt in Hengelo om bestaande (semi-) openbare toiletten vindbaar te maken.

Overwegende dat:

- Voor mensen die niet altijd kunnen wachten, of afhankelijk zijn van een toegankelijk toilet, de drempel om de deur uit te gaan vaak hoog is.
- Toegankelijke toiletten bijdragen aan een **inclusieve stad**, waar iedereen zich welkom voelt en langer kan deelnemen aan de samenleving.
- De gemeente Hengelo streeft naar een toegankelijke en leefbare binnenstad, en samenwerking met ondernemers is een praktische en betaalbare manier om dit te verbeteren.

Verzoekt het college:

1. Te **onderzoeken** hoe **Hengelo** zich op korte termijn kan aansluiten bij het initiatief **"Die Nette Toilette"**, in overleg met initiatiefnemers en gemeenten in de regio zoals Enschede, Dinkelland, Oldenzaal en Tubbergen.
2. Samen met ondernemers en maatschappelijke instellingen **in kaart te brengen** waar toiletten in de binnenstad vrijwillig kunnen worden opengesteld voor publiek.
3. Deelname **zichtbaar te maken** via raamstickers, gemeentelijke communicatie en opname in de HogeNood-app.
4. **Dekking te zoeken** in het exploitatiebudget **Binnenstad (vanaf 2026 programmabudget Hart van Hengelo)**, en de raad via de Begroting in 2026 te informeren over de voortgang.

En gaat over tot de orde van de dag.

Glenn Dedecker

Motie aanvaard

Motie
C01-M07

Motie onderzoek leegstandsheffing

De gemeenteraad van Hengelo in vergadering bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat:

- er in Nederland meer dan 180.000 woningen leegstaan, waarvan tienduizenden langer dan een jaar;
- de Tweede Kamer onlangs met het amendement-Stultiens c.s. gemeenten de mogelijkheid heeft gegeven om een leegstandsheffing in te voeren;
- leegstand van woningen in tijden van woningnood maatschappelijk onwenselijk is;

Overwegende dat:

- een leegstandsheffing een effectief middel kan zijn om eigenaren te stimuleren hun woningen te verhuren of verkopen;
- gemeenten hierbij de ruimte hebben om de hoogte en inrichting van de heffing zelf vorm te geven;
- de VNG dit instrument van harte ondersteunt als aanvulling op bestaande mogelijkheden;

Verzoekt het college:

- te onderzoeken of, en op welke wijze, in de gemeente Hengelo een leegstandsheffing kan worden ingevoerd;
- daarbij de omvang van leegstand, de mogelijke heffingsvarianten, de uitvoerbaarheid en de verwachte effecten in beeld te brengen, evenals de voor- en nadelen van invoering;
- de resultaten van dit onderzoek, inclusief een advies over een eventueel vervolg, uiterlijk in **q1 2027** aan de raad voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Nicolien Boekhoudt	Elske Mooijman	Hugo Koetsveld	Han Daals
PvdA Hengelo	GroenLinks Hengelo	SP	BurgerBelangen

Remko Lulof
D66 Hengelo

Motie aanvaard

HENGELO GROEN LINKS HENGELO D66 hengelo

Motie Niet over vrouwen, maar mét vrouwen

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op 12 november 2025,

Constaterende dat:

- Vrouwen en meisjes de openbare ruimte anders ervaren dan mannen. Zij melden zich vaker onveilig, vermijden bepaalde plekken of passen hun gedrag aan. [1]
- In de praktijk blijkt dat publieke ruimte vaak ingericht is op het "standaard-man-beeld", waardoor het perspectief van vrouwen onvoldoende wordt meegenomen. [2]
- Het betrekken van het vrouwelijk perspectief bij ruimtelijke ontwikkeling leidt tot veiliger, inclusiever en beter bruikbare openbare ruimte.[3]
- verschillende Nederlandse gemeenten (zoals Amsterdam, Rotterdam, Assen en Utrecht) experimenteren met het structureel betrekken van vrouwen bij de inrichting van de openbare ruimte, wat leidt tot veiliger en inclusiever beleid;

Overwegende dat:

- het betrekken van het vrouwelijk perspectief bij de ontwikkeling van de openbare ruimte essentieel is voor een veilige, inclusieve en leefbare stad;
- deze betrokkenheid structureel geborgd moet worden, zodat vrouwen **gevraagd én ongevraagd** advies kunnen geven over ruimtelijke ontwikkelingen, van verlichting en fietspaden tot parken, de binnenstad en woningbouwprojecten;
- er meerdere manieren zijn om dit te organiseren, waarvan een vrouwenadviesraad één mogelijke vorm is.

Verzoekt het college:

- **te onderzoeken op welke manier vrouwen structureel betrokken kunnen worden** bij de (bestaande) inrichting en ontwikkeling van de openbare ruimte in Hengelo, met als randvoorwaarden dat:
    - deze betrokkenheid **structureel wordt geborgd** in beleid en uitvoering;
    - er **ruimte is voor gevraagd én ongevraagd advies**;
    - de vorm **laagdrempelig en toegankelijk** is voor een brede groep vrouwen;
- in dit onderzoek meerdere opties mee te nemen, waaronder de oprichting van een **Vrouwenadviesraad**, maar ook andere vormen van structurele participatie

- hierbij gebruik te maken van goede voorbeelden uit andere Nederlandse gemeenten en van bestaande Hengelose adviesraden (zoals de Adviesraad Sociaal Domein en de Gehandicaptenraad);
- de raad **uiterlijk Q3 2026** te informeren over de resultaten en mogelijke vervolgstappen.

Nicolien Boekhoudt	Elske Mooijman	Sebastiaan van der Pal
PvdA Hengelo	GroenLinks Hengelo	D66 Hengelo

Bronnen:

1. https://www.movisie.nl/artikel/hoe-creeer-je-veilige-openbare-ruimte-meiden-vrouwen
2. https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/amsterdam-gaat-haar-openbare-ruimte-inrichten-op-de-jonge-vrouw/
3. https://www.programmaveiligesteden.nl/kennisbank/tips-voor-het-betrekken-van-vrouwen-bij-de-inrichting-van-de-openbare-ruimte/

Motie aanvaard

HENGELO GROEN LINKS HENGELO SP ANDERS! LOKAAL HENGELO ChristenUnie Geloven in Hengelo

Motie gratis Openbaar Vervoer voor minima

De gemeenteraad van Hengelo in vergadering bijeen op 12 november

Constaterend dat:

- Het openbaar vervoer steeds duurder wordt
- Voor minima de kosten van het OV vaak niet meer op te brengen zijn
- De vervoersarmoede toeneemt
- Daardoor minima moeilijker kunnen deelnemen aan de samenleving

Overwegend dat:

- In diverse gebieden van Nederland het openbaar vervoer voor minima gratis is
- daar veelvuldig van gebruik gemaakt wordt
- daarmee eenzaamheid onder minima bestreden wordt en de participatie bevorderd
- mogelijk onrendabele lijnen en/of haltes in stand gehouden kunnen wordende landelijke onderwegpas voor minima voorlopig niet door gaat
- in 2028 een nieuwe vervoersconcessie voor Twente moet worden aanbesteed
- in het armoedebeleid is opgenomen, dat er een onderzoek komt naar gratis ov voor minima

Roept het College op om:

- Bij het geplande onderzoek, andere Twentse gemeente en eventueel de provincie te betrekken, en te onderzoeken op welke wijze gratis Openbaar Vervoer voor minima in Twente tot stand gebracht kan worden
- daarbij het gebied waarbinnen gratis gereisd kan worden voorlopig te beperken tot het huidige concessiegebied van Arriva inclusief de spoorlijn Almelo-Hardenberg en de spoorlijn Enschede-Zwolle
- te onderzoeken of en op welke voorwaarden gratis OV voor minima kan worden ingevoerd met de nieuwe concessie in 2028 of zoveel eerder als reëel mogelijk is

- over de resultaten de gemeenteraad voor de zomer 2026 te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Nicolien Boekhoudt	Elske Mooijman	Hugo Koetsveld
PvdA Hengelo	GroenLinks Hengelo	SP
Herman Groeneveld	Seviye van Wier-Koca	
ChristenUnie Hengelo	LokaalHengelo	

Motie aanvaard

Motie
C01-M12

CDA HENGELO

VVD VOOR ONS HENGELO

GROENLINKS

Forum voor Democratie Hengelo

D66 hengelo

Motie versterking financiële positie Oyfo

De gemeenteraad van de Hengelo bijeen op 12 november 2025

Constaterende dat:

- Oyfo een culturele kernvoorziening is in onze gemeente
- Oyfo een moeilijke start heeft (gehad) mede als gevolg van de coronapandemie bij de opstart van deze fusieorganisatie.
- In de beleidsbegroting 2026-2029 van de gemeente Hengelo er voor de jaren 2026 en 2027 een extra bedrag van €250.000,- per jaar is toegekend om de financiële positie van Oyfo duurzaam te versterken
- De aanwezigen van de Gemeenteraad van Hengelo 6 oktober jl. door Oyfo zijn bijgepraat over de ontwikkelingen en de begroting waarin gepresenteerd werd dat van de jaarlijkse € 250.000,- de helft wordt ingezet in activiteiten om de inkomsten structureel te verhogen en de andere helft toegevoegd wordt aan de reserves van Oyfo.

Overwegende dat:

- Oyfo in het culturele aanbod in Hengelo van grote waarde is
- het belangrijk is dat Oyfo in de toekomst voldoende inkomsten genereert om zonder extra ondersteuning vanuit de gemeente Hengelo financieel gezond te zijn
- subsidies vanuit de gemeente Hengelo bedoeld zijn om activiteiten te ontwikkelen die bijdragen aan de doelstellingen van de gesubsidieerde organisaties en niet om aan financiële reserves te worden toegevoegd.

Draagt het college op:

- de extra bijdrage aan Oyfo ad €250.000,- voor het jaar 2026 en het jaar 2027 zoals genoemd in de Beleidsbegroting 2026-2029 aan te passen naar een bijdrage van €125.000,- voor het jaar 2026 en €125.000,- voor het jaar 2027 zodat Oyfo de voorgenomen extra activiteiten zoals opgenomen in haar begroting om meer inkomsten te genereren kan uitvoeren.
- de middels deze motie niet aan Oyfo verstrekte, maar in de Beleidsbegroting 2026-2029 reeds opgenomen extra bijdrage van €125.000,- in de jaren 2026 en 2027 toe te voegen aan de Algemene Reserve van de gemeente Hengelo.
- in de eerstvolgende begrotingswijziging de gevolgen van deze motie op te nemen
- in gesprek te gaan met Oyfo als er financiële tekorten dreigen te ontstaan om te onderzoeken of er financiële ondersteuning nodig is en gegeven kan worden

En gaat over tot de orde van de dag.

Ron Wesseling	Mitchell Boers	Elske Mooijman	Brian Geertshuis
CDA Hengelo	VVD Hengelo	Groen Links	Forum voor Democratie Hengelo

Sebastiaan van der Pal

D66 Hengelo

Motie aanvaard

Motie
C01-M17

Motie: Efficiënter omgaan met bedrijfsruimte

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op 12 november 2025,

Constaterende dat:

- Er in Twente en daarmee Hengelo een gebrek ontstaat aan bedrijfsruimte;
- De vraag naar ruimte harder groeit dan het aanbod;
- Bedrijfsruimte niet altijd efficiënt, duurzaam en toekomstbestendig wordt ingericht;
- Er in de gemeente Tilburg een 'Architectenpool' is opgezet waarin de gemeente ondernemers helpt die plannen hebben voor verbouwing, uitbreiding of (her)ontwikkeling.[1]

Overwegende dat:

- De schaarse ruimte in Twente en Hengelo goed benut dient te worden;
- Het wenselijk is dat bij verbouwing-, uitbreiding- of (her)ontwikkelingsplannen aansluiten bij gemeentelijke doelstellingen, zoals beschreven in OTB[2];
- Een eerste schetsontwerp kan helpen om betere beslissingen te nemen en investeringsplannen concreter te maken.

Roept het college op om:

- Een soortgelijke architectenpool, in relatie tot OTB, op te zetten in Hengelo als pilot tot eind 2027;
- Daarbij passende en duidelijke selectiecriteria te formuleren;
- Voor deze subsidie eenmaal een bedrag van €50.000 beschikbaar te stellen vanuit de AR voor het jaar 2026;
- Voor het jaar 2027 de financiering te dekken uit de vrijgevallen lasten WTC;
- Bij de raad terug te komen met een evaluatie van de Hengelose Architectenpool, zodra de pilot is voltooid.

En gaat over tot de orde van de dag.

Mitchell Boers
VVD Hengelo

Ron Wesseling
CDA Hengelo

[1] https://www.duurzamertilburg.nl/aan-de-slag/bedrijf/architectenpool-voor-vastgoedeigenaren/
[2] Omgevingsprogramma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente Hengelo